

EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU

07 AĞUSTOS 2008

1.RAPOR

KENT KONSEYİ
EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU BŞK.
KEMAL KÜÇÜKCAN

GAZİANTEP KENT KONSEYİ

EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU

RAPORU

	SAYFA NO
○ SUNUŞ	
➤ E.Ç.G Başkanının Ön Yazısı	2 - 4
○ ALT ÇALIŞMA GRUBU RAPORLARI	
➤ OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	5 - 11
➤ MESLEKİ EĞİTİM	12 - 20
➤ ÖZEL EĞİTİM (ENGELLİLER)	21 - 41
➤ ÖRGÜN EĞİTİM	42 - 47
✓ İlköğretim – Ortaöğretim	
✓ Yüksek öğrenim	
➤ ÖZEL ÖĞRETİM	48 - 51
➤ YAYGIN EĞİTİM	52 - 55
○ MİLLİ EĞİTİM ÇALIŞMALARI	56 - 61
○ SONUÇ	62

E.Ç.G. AMACI ;

Gerçek şu ki ;insanlar birlerini ve dünyayı yok etmektedir.

Bu nedenle 1992 yılında RİO ‘da düzenlenen Birleşmiş Milletler Yeryüzü Zirvesinde **Sürdürülebilir Kalkınma** 21.yüzyılda tüm insanlığın ortak hedefi olarak benimsenmiştir. 2000 yılında Newyork’ta yapılan Zirvede de **Binyıl kalkınma Hedefleri** belirtilmiştir. Ve bu hedefleri gerçekleştirmek için çalışmalarını etkin bir şekilde sürdürmektedirler.

Ancak bunu başarmak **bilinçli,eğitilmiş,insanlardan** oluşan toplumlarla gerçekleşeceği kesindir.Bu nedenle tüm dünya Eğitime daha çok önem vermektedir.

Son yıllarda ilimizin eğitim konusunda içinde bulunduğu durumu ve, yeni **GAP** projesinde Gaziantep ‘in öncelikli iller arasına alınması düşünülerek yeni hedefler koymamız gerektiği bilinciyle ;Eğitim Çalışma Grubumuz konuya daha çok önem vermektedir

E.Ç.G. ÇALIŞMA METODUMUZ;

- **Eğitimle ilgili durum tespitleri yapmak**

(Valilik Belediye Milli Eğitim,Çeşitli kurum ve Kuruluşlardan ve STK ‘lardan birçok veriler toplanmıştır.)

- **Gelişmeler**

(Yerel Ulusal ve uluslararası bazda gelişmeler takip edilmektedir.)

- **Sorunlar**

(Tüm veriler incelenerek ve araştırmalar yapılarak sorunlar tespit edilmektedir)

- **Öneriler**

(Tespit edilen sorunlara somut şekilde öneriler hazırlanmıştır.)

E.Ç.G. OLUŞUMU;

Konulara göre belirlenen Alt çalışma grupları

- Üniversite
- Milli eğitim
- Odalar
- Sendikalar
- İlgili STK temsilcilerinden oluşmaktadır.
-

EGİTİMLE İLGİLİ KONU BAŞLIKLARI

Genel Konu Başlıkları ;

1)Derslik kapasitesinin artırılması

(Açılımı raporlarda mevcuttur.

2)Arsa Sorunu

(Açılımı raporlarda mevcuttur.)

3)Göç

(Açılımı raporlarda mevcuttur.)

4) Hizmet içi Eğitim ve Enstitüsü Kurulması

(Hizmet içi Eğitim için ilimizde Enstitüsü binasının olması ve bu Eğitim kalitesinin artırılması için Projeler üretmelidir.Öğretmenlerimiz içinde kurum kendi bünyesinde Üniversiteyle sürekli işbirliği yaparak sürekli Hizmet içi Eğitim programları yapmalıdır.)

(ÖĞRETMENLERDE ;Okul ortamı,iş tatminsizliği ve bunların getirdiği isteksizlik görülmektedir.Bu noktalarda girişimde atılımlar yaparak farkındalık yaratmak gerektir.

(ÖĞRENCİLER ;isteksiz,amaçsız.mutsuz ve hedefsiz. Bu durumda öğrencilerin çeşitli şekilde istismar edilmelerine vesile olmaktadır.

Örneğin ;Ülkemizin büyük gazetelerinden birinin başlığı “GERÇEK GÜNDEM” olan haberde Gaziantep’in en fazla eroin tüketen ili olduğu tespit edildiği ve , TBMM Uyuşturucu ile Mücadele komisyonu Gaziantep’te araştırma yapma kararı aldığını, Sayın Milletvekilimiz Hasan ÖZDEMİR’inde ” Eroin in 5 YTL ‘ye satıldığını öğrendim.Bir Gaziantep’li olarak ürperdim.Bu bir felakettir ” dediği yazılmaktadır.bu konu ilimiz için çok önemlidir.Gaziantep’lileri çok üzen bu durum ilimizde araştırılmalı ve gereği yapılmalıdır.

- ✓ Okul Kantinleri
- ✓ Okul servisleri
- ✓ Dershaneler
- ✓ İnternet Kafeleri ve bu gibi yerler yakın takibe alınmalıdır.

Okullarda güvenlik konusu artırılmalıdır.

6)Tekli Eğitime Geçiş

(Tekli eğitim lüks bir hedef diyil zaruridir.Kısa ve orta vadeli hedeflerimiz olmalıdır.Çünkü zorunlu Eğitim çok yakın bir tarihte 12 yıla çıkarılacaktır.(Avrupa Birliği Uyum sürecinde zorunludur.)

7)İstihdam Yaratmak

(Mesleki Eğitim raporunda mevcuttur.)

8)Toplumsal Eğitim

(Gelişen dünyada insanların yaşadığı döneme şartlara uyum sağlayabilmesi için ve de yaşam kalitesini artırabilmek için ömür boyu eğitim görmesi gerekmektedir. ilimizde insanların eğitilmesi için destek alması gerekmektedir.

9)Yeni Öğretmen Evi Kompleksi

(Diyebiliriz ki Türkiye’de en yetersiz Öğretmen evi Gaziantep’tedir. Öğretmenlerimizin sosyal ihtiyaçlarını karşılamakta son derece de yetersizdir. Aldığımız bilgilere göre mecliste bütçe ayrılmış,Milli Eğitim arsayı temin etmiş, bakanlıkta destek sözü vermiştir. Acilen yapılması..Mevcut bina ise ; Gaziantep ‘in sürü yetine en çok katkı sağlayan bir tarihi binanın önünde olduğundan yıkılması gerekmektedir.)

Özel Konu Başlıkları

- 1) Okul Öncesi Eğitim (Toplumun geleceğinin teminatı)
- 2) Mesleki Eğitim (İlimizde Sanayi yapısı)
- 3) Özel eğitim (Engelliler) (Çağdaş Yaşam için Toplumun Sorunu)
- 4) Örgün Eğitim (İlimizin durumu)
- 5) Yaygın Eğitim
- 6) Özel Öğretim
- 7) İl Milli Eğitim Çalışmaları (İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yapılan, yapımı devam eden ve yapımı planlanan çalışmalarıdır.)

1 - Daha önce ilimizde Eğitim konusunda çeşitli kuruluşların yapmış olduğu çalışmalar temin edilmiş ve “GAZİANTEP’TE EĞİTİMİN MEVCUT DURUMU RAPORLAR ve PROJELER” adı altında yaklaşık 400 sayfa bilgi kiti, CD haline getirilerek çalışma gurubumuza dağıtılmıştır.

2 – Yapılan temaslarda Kent Konseyi ile ilgili yeterli bilgi olmadığı tespit edilerek 52 sayfalık “**KENT KONSEYİ BİLGİLENDİRME SUNUMU**” hazırlanmış. CD haline getirilerek çeşitli çalışma guruplarının isteği üzerine Kent Konseyi WEP sayfasında Eğitim Çalışma Gurubu bölümünde herkesin bilgisine sunulmak üzere verilmiştir.

3 – Alt Çalışma Gurupları raporlar hazırlamış, Eylem Planları ve Hedef programlarında hazırlamaktadır. Çalışmalarımız devam etmektedir.

TEŞEKKÜR

Eğitim Çalışma Grubuna Hazırlık Ekibi ;

Ort. Öğr. Bölüm Bşk. Sevilay ŞAHİN

Ahmet TILFARLIĞİL

Eyyüp ÖZCAN

Mehmet Öz başta olmak üzere ,

Raporları hazırlayan Alt Çalışma grubu üyeleri;

Prof. Dr. Zerrin SÖYLEMEZ

Celal KARTAL

İhsan ERCAN

İbrahim ERBALCI

Osman KURTGÖZ

Elvan GÖZÜYUKARI

Yüksel KAYADALEREN

Esin ÖZGÜL ve ,

Ayrıca özverili çalışmaları ile E.Ç.G tüm üyeleri, katkı sağlayan Kurum ,Kuruluş, STK ve herkese sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Gurubumuzun sloganı olan ;

- İlimizde yaşayan tüm insanların **geleceği** için ;
- Sürdürülebilir Kalkınma ve Yaşanacak bir **Kent** için ;

Eğitim Eğitim Eğitim

diyerek hepimize saygılar sunuyorum.

EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU
BAŞKANI
KEMAL KÜÇÜKCAN

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ALT KOMİSYON RAPORU

07 AGUSTOS 2008

Kemal KÜÇÜKCAN

Mehmet ÖZ

Okul öncesi Eğitim Dönemi “BAKIM VE EĞİTİM “ kavramı 1990 yılında BM tarafından (Çocuklar için Adil Bir Başlangıca Doğru) ve (Herkes için Eğitim) amaçlı çocuklar için DÜNYA ZİRVESİNDE ana tema olarak ortaya çıkmıştır.

✓ OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

Erken çocukluk adı verilen 0-6 yaş arası dönem çocuğun en hızlı geliştiği dönemdir. **Beyin gelişiminin büyük bir bölümü 0-4 yaş arasında tamamlanmaktadır.** Erken çocukluk dönemindeki deneyimler beynin çalışma biçimi için belirleyicidir. Bu yüzden bu dönemde çocuğun yeterli beslenmesi, etkileşimde bulunabildiği, onun gelişimini destekleyen bir ortamda bulunması gerekmektedir. **Erken çocukluk eğitimi insan gelişiminin başlangıç noktasıdır.**

Nüfusunun yarısından fazlası 25 yaşın altında olan ve yılda 1.4 milyon bebeğin doğduğu ülkemizde, 0-6 yaş grubundaki 7 milyon çocuğun **ancak % 16'sı okulöncesi eğitimi hizmetlerinden** yararlanabilmektedir. Bu yaşlardaki eğitim eksikliğinin sonradan giderilmesinin neredeyse imkansız olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu tablo gelişmiş ülkeler düzeyine yükselmeye çalışan bir ülke açısından hiç de iç açıcı değildir.

Çinde Okul Öncesi Eğitim (Çarpıcı Örnek);

Çin kalabalık bir ülke olmasına rağmen çocuklara çok önem verilmektedir.

- Ve aileler ülke bilincine sahip iyi eğitilmiş bireylerden oluşmaktadır.
- Çin dünyada En büyük eğitim sistemi işlemektedir.Zorunlu eğitim 1998 yılında 9 yıla çıkarılmış.

Nüfusun % 73 kırsal kesimde,% 27 kentlerde yaşamakta olmasına rağmen ;

- 1 Yıllık süreli Okul Öncesi Eğitim % 70 üzerinde
- 3 Yıllık süreli okul Öncesi Eğitim % 40 üzerinde dir.

✓ OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN YARARLARI

Nitelikli ve etkili bir erken çocukluk eğitiminin ülkemize başlıca katkıları :

- Çocukların ve ülkemiz insanının uzun vadede daha üretken, daha yaratıcı, sorun çözmeye daha yetkin olmalarını sağlar.
- Dilsel, zihinsel, fiziksel, sosyal ve duygusal açıdan gelişmiş çocuklar okula hazır olur, daha rahat uyum sağlar, böylelikle ilköğretim kalitesi yükselir.
- Okula hazır çocukların sınıfta kalma ve okulu terk etme oranları düşer, bu da maliyetleri azaltır.
- Toplumdaki vasıflı çalışan sayısı artar, yükselen üretim ekonomik yarar getirir.
- Toplumda suç oranları düşer.
- Sosyo-ekonomik ve cinsiyete dayalı eşitsizliklerin etkisi hafifler.
- Kadınların işgücüne katılımlarını, ayrıca çalışma verimliliklerini artırır.
- Sağlıklı ve iyi beslenen çocukların ölüm oranları düşer.
- Geleneklerin nesilden nesle aktarılmasına, oluşması istenen yeni değerlerin tohumlarının atılmasına olanak tanır.
- Köyden kente göçün getirdiği sorunların çözümüne katkıda bulunur.

✓ OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN SORUNLARI

- Hizmetin sadece kurum merkezli olması, ayrıca 4-6 yaş grubuna ağırlık verilmesi; Oysa okul öncesi eğitim 3 - 6 yaşır.
- Türkiye genelindeki erken çocukluk eğitim kurumlarının çoğu büyük illerde ve ülkenin batısında yer aldığından hedef kitleye ulaşamaması .
- Erken çocukluk gelişimi programlarına genelde sadece ilköğrenime hazırlık açısından bakılması ve tüm sistemin buna göre planlanması.
- Standart eksikliği ve denetim yetersizliği.
- Merkezi bir müfredatın, ülkenin farklı yerlerde, farklı koşullardaki çocuklarının ihtiyaçlarını tümüyle karşılayamaması.
- Var olan öğretmen sayısının yetersizliği.
- Erken çocukluk eğitimi ile ilgili sağlıklı istatistiklerin bulunmaması

✓ OKUL ÖNCESİ EĞİTİME ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Kısa ve orta vadede okul Öncesi Ana Sınıfı ihtiyacını karşılayacak şekilde derslik yapılması
- Okulöncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi için ekonomik analiz yapılması.
- Erken çocukluk eğitiminin önleyici müdahale programları çerçevesinde sunulması.
- Erken çocukluk eğitimi programlarına dair tüm modellerin devreye sokulması.
- Televizyon yoluyla erken çocukluk eğitimi.
- Kaliteli bir erken çocukluk eğitiminin yaygınlaştırılması, standartlar ve akreditasyon.
- Öğretmen açığının giderilmesi.
- Erken çocukluk dönemine dair sağlıklı veri tabanı oluşturulması ve istatistiklerin elde edilmesi.
- Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden erken çocukluk eğitimine ayrılan kaynağın değerlendirilmesi.
- UNICEF, UNESCO, Dünya Bankası, OECD, Avrupa Birliği gibi yabancı kaynakların bu konuda harekete geçirilmesi.

- Çocukların yaşama eşit bir başlangıç yapması
- Daha uzun süreli öğrenim
- Daha geç yaşta çalışma hayatına giriş
- Daha iyi aile içi ve çocuklar arası iletişim
- Öğrenim yaşamında daha fazla uyum ve başarı

✓ **OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN EKONOMİK KAZANÇLARI**

- Her 1 liralık yatırımın ekonomiye 7 liralık bir kazanç olarak geri dönmesi
- Sosyal yardım maliyetlerinin düşmesi
- Uzun vadede yoksulluk döngüsünün sona ermesi
- Daha yüksek statülü işlerde çalışma
- Daha fazla bilgisayar kullanımı

GAZİANTEP İLİNDE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Cumhuriyetin ilk yıllarında şehit çocukları için ana ve yetim okulları bir müddet faaliyet göstermiş, kısa süre sonra kapanmıştır.Devamlı Anaokulu 1967 yılında Dayı Ahmet Ağa İlkokulunda öğrenime başlamış şimdiki Zübeyde Hanım Anaokulunun temeli atılmıştır. 1970 yılında Kurtuluş İlkokulunda 1971 yılında Mehmetçik İlkokulunda anasınıfı açılmıştır. 1973 yılında anaokulunun 5 öğretmeni ile 130 öğrencisi vardı. Gaziantep Merkez Kız Enstitüsünde ve Kilis, Nizip Kız Enstitüsünde çocuk eğitimi ve gelişimi bölümlerinin uygulama yaptıkları anasınıfları da açılmıştır.

1991–1992 öğretim yılında Gaziantep İlinde 2 Anaokulu, 3 uygulamalı ve 82 anasınıfı vardır. Bu okullarda 2857 öğrenci öğrenim görmektedir.

- Gaziantep'te Okul Öncesi Eğitim 2006 yılı verilerine göre % 11 olup Türkiye'nin en sondan 4. ili durumundadır.(Ülkemizde %70 in üzerinde olan iller bulunmaktadır.)
- Bu durum önlem alınmadığı takdirde gelecekte daha da geri olacağının göstergesidir.
- Oysa gelişmiş ülkelerde Okul Öncesi Eğitim toplumun geleceğini belirleyen en önemli Eğitimidir.

KURUM ADI	SAYISI	ANA SINIFI	ÖĞRENCİ SAYISI			DERSLİK	ŞUBE	DERSLİK BAŞINA	OKULLAŞMA	ÖĞRETMEN	USTA	ÖĞRENME BAŞINA
			BULUNAN OKUL SAYISI	ERKEK	KIZ			TOPLAM	DÜŞEN ÖĞERCİ SAYISI	ORANI	SAYISI	ÖĞRETİCİ
OKUL ÖNCESİ	19		1579	1315	2894	96	139	30	39603	91	61	20
MOBİL OKULU	2		20	20	40	2	2	20	0.06	0	4	0
İLKÖĞRETİM OKULLARI		306	5651	5086	10321	370	525	28	14.49	186	374	20
KIZMESLEK LİSESİ		4	43	60	10	6	6	17	0.14	10	0	10
EGİTİM OKULLARI BÜNYESİNDE		3	22	6	28	3	32	9	0.04	0	1	28
TOPLAM	21	313	7.315	6487	13.386	477	675	28	18,79	287	440	20
OKUL ÖNCESİ	2		51	43	94	8	5	12	0.13	5	0	19
OKULLAR BÜNYESİNDE		8	213	192	405	40	21	10	0.57	21	0	19
TOPLAM	2	8	264	235	499	48	26	10	0,7	26	0	19
GENEL TOPLAM	23	321	7.579	6.722	13.885	525	701	26	19,49	313	440	20

	E	K	T
Çağ Nüfusu (4 – 5 yaş)			
TUİK(OCAK -2008)	36.556	34.673	71.229

ÖNERİ ; Çağ nüfusuna göre Gaziantep için yeni STRATEJİLER belirlenmeli,HEDEFLER konmalı ve PROGRAMLAR yapılmalı

HEDEF ; Ülke hedefi 2013 yılında Okul Öncesi Eğitimi ortalama % 50 ye yükseltmektir.İlimiz için bu HEDEFE ulaşmak için gerekli ;TEK ve ÇİFT tedrisata göre DERSLİK İHTİYACI

❖ **MEVCUT DURUM :**

- Öğrenci sayısı **13.885 Kişi**
- Derslik **477 Adet**
- Şube **671 Adet**
- 2008 Çağ (4 – 5 yaş) Öğrenci sayısı **71.229**
- 2008 Çağ (6 yaş) Öğrenci sayısı **+ 35.000**
- Genel Toplam** **106.229 (yaklaşık :106.000)**
- (4 – 5 – 6 yaş) Öğrenci sayısı **106.000**
- Mevcut örgenci sayısı **- 14.000**
- Eğitim Alamayan Öğrenci sayısı** **92.000**

Bu açığın 5 yıl içerisinde giderilmesi düşünülürse her yıl için;

$$92.000 / 5 (\text{Yıl}) = 18.400 + 35.000 (\text{Yıllık ek}) = 53.400 / 25 = 2.136 \text{ Tek, } 1068 \text{ Çift Derslik}$$

buna göre de Bütçe ve Eğitimci ihtiyacı oluşacaktır.

ÇÖZÜM; Buda gösteriyor ki ilimizde tüm kurum ve kuruluşlar Sanayici Tüccar ,STK ve halkımız bu görev üstlenmelidir.

❖ ARSA SORUNU

SORUN; İlimizde bulunan okul arsaları yeterli gelmemektedir. İmarda okul arsası olarak ayrılan yerlerin problemleri vardır.

ÇÖZÜM ; *Belediyeler okul alanlarına tekamül eden arsaları öncelikle çözümlenmelidirler.

* İlgili kurumlar birlikte komisyon kurarak çözüm üretmelidir.

* Mesken alanlarda mevcut İlköğretim bnyesinde ek bina yapımına gidilmeli, rentabil olmayan binalar gerekirse yıkılıp yeniden yapılmalı,

*Tip projelerin uymadığı arsalarda amaca uygun dahada Ekonomik ve Fonksiyonel projeler yapılmalı

❖ ÖĞRETMEN İHTİYACI

SORUN; Mevcut okullarda öğretmen açığını gidermek ve 2013 hedefi için gerekli öğretmen ihtiyacının olacağı,

ÇÖZÜM ; * Meslek okullarına yeterince Okul Öncesi Eğitim Bölümünün açılması

*Öğretmen Liselerinin yeterliliği artırılarak sayısının yükseltilmesi

*Meslek yüksek okullarının ihtiyaca göre kapasitesinin artırılması

SORUN ;Personel eksikliği hat safhada olup Okullarda temizlik ve hijyen yeterince yoktur.

ÇÖZÜM : Gerekirse Okul Müdürleriyle sözleşme yapılarak ihtiyaç sağlama yetkisi verilebilir.

SORUN : Okul Öncesi eğitimin masrafı aileler karşılayamamaktadır.

ÇÖZÜM : Fakir semtlerde Okul Öncesi Eğitim ücretsiz olmalı,öğrencilere araç,kitap vs. gibi yardım yapılmalı

SORUN : Okul yöneticilerinin hizmet içi eğitimine tabi tutulması.

ÇÖZÜM : Acilen hizmet içi Eğitim Enstitüsü kurulmalı,öğretmenler bu konuda devamlı güncel olarak hazırlanmalı

SORUN ;Okul Öncesi eğitimin öneminin halk tarafından bilinmemesi.

ÇÖZÜM: * İnsanlar çeşitli yollardan Bilgilendirilmeli (Medya – Seminer vs)

* Veliler bu konuda Eğitilmeli ve Öğretmenlerle birlikte hareket etmelidir.

* Okullarda çok amaçlı salon ve toplantı salonları yapılarak velileri bilgilendirme toplantıları yapılmalı

SORUN : Okul binaları ve bahçeleri çocukların eğitim de ve çevrenin güzelliğine katkı sağlayacak şekilde değil.

ÇÖZÜM : Bahçe tanzimi ,Okul binalarının tamirini ilgili belediyeler üstlenmelidir.

SONUÇ OLARAK ; Okul Öncesi Eğitim 0 – 6 yaş arası dönemdir.görüldüğü gibi 0- 3 yaş arası Eğitim Milli Eğitimin gündeminde görülüyor.Oysa 0 – 3 yaş Çocuklar için SHÇEK bünyesinde ve kontrolünde kreş ve gündüz bakım evleri var,onlarda Eğitimle ilgilenmemektedir.Dolayısıyla 0- 3 yaş çocukların Eğitimi, Milli Eğitimin sorumluluğunda olmalıdır,oysa Milli Eğitimin böyle bir hizmeti yoktur.

21.yüzyılın gündemi olan **Sürdürülebilir Kalkınmayı ve Bin Yıl Kalkınma Hedeflerini** gerçekleştirebilmek için ; önümüzdeki 1000 yılın insanını yetiştirmek görevimiz olmalı ve bu da Okul Öncesi Eğitime verdiğimiz önemle orantılıdır.

MESLEKİ EĞİTİM ALT KOMİSYON RAPORU

07 AGUSTOS 2008

EYUP ÖZCAN

İBRAHİM ERBALCI

İHSAN ERCAN

CELAL KARTAL

YÜKSEL KAYADALEREN

Mesleki Eğitim alt komisyonu 17.06.2008 Salı günü ,Kent Konseyi Eğitim Çalışma Grubu başkanı, **Kemal KÜÇÜKCAN, Eyyüp ÖZCAN ,M.İhsan ERCAN, İbrahim ERBALCI** ile birlikte İl Milli Eğitim Müdürü **Süleyman ŞİŞMAN**' ın da katılımı ile toplanılarak Gaziantep'te Mesleki Eğitimin geldiği durum,problemler,ve çözüm önerileri hakkında genel bir değerlendirme yapıldı.Yapılan görüşmeler sonucunda önce konu iki ana başlık altında değerlendirildi;

1 – Genel Eğitim sistemi içerisinde Mesleki Eğitimin durumu incelendiğinde Türkiye’de son 15 – 20 yıl içerisinde % 43 olan oran kademeli olarak inip % 31’ lere düştüğü Gaziantep’te ise bu oranın % 25 seviyesinde olduğu dikkate alınarak bu durumun hızla düzeltilip Mesleki Eğitimin oranının üst seviyelere çıkması gerektiği tespit edildi.

Bu bağlamda çağdaş ve kalkınmış ülkelerde mesleki eğitimin oranın % 70’ lerde olduğu dikkate alınarak; İlköğretimin 2. Kademesinden itibaren öğrencilerin ilgi- istek ve yetenekleri doğrultusunda tespit ve yönlendirmeye Mesleki Eğitimin teşvik edilmesi : devamında da seçtiği alan ve doğrultuda Yüksek Öğretime devamının sağlanmasının en objektif,isabetli,bilimsel ve demokratik yol olduğu görüşü benimsendi.

Bu fonksiyon için bütün ilgili kurumların, Mesleki Kuruluşların Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK(Üniversiteler) ile işbirliği halinde yeni reform bir düzenleme yapılması ön görüldü.

2 – Gaziantep’te Mesleki Eğitimin geriye gitmesine sebep olarak, yukarda da açıklandığı gibi sistemin mevcut çarpıklığıyla birlikte, kalifiye eleman yetişmemesinin ve istihdama yönelik rağbetin olmaması gibi nedenlerin yanı sıra veli ve öğrencilerin ilgisizliğin ve bilinçsizliğinin yaygınlığı ifade edildi.

Mahalli şartlarda bu sorunun azalması için; mesleki kuruluşlarla birlikte Üniversite ile işbirliği halinde ,bütün mesleki eğitim kurumu yöneticilerinin beraber yapacağı ve karşılıklı sorunların tartışılıp çözüm önerilerinin belirleneceği acil bir toplantı yapılması talep edildi.

Kent Konseyi Eğitim Komisyonu ve Milli Eğitim müdürlüğünün iş birliği ile yapılacak bu toplantıda Gaziantep ‘te ortaya konulacak Sanayi Envanteri de dikkate alınarak günümüzde ve gelecekte ihtiyaç olan Mesleki dalların tespit edilerek mesleki Eğitimde yeni bir yapılanma talep edildi.

Bu iki ana başlık altında belirlenen görüşleri açılımlı bir şekilde destekleyen iki ayrı raporda ekte sunulmuştur.Bu raporlarla birlikte ifade edildiği gibi Mesleki Eğitimle ilgili bir yerel Mesleki Eğitim Şurası toplanması ve bu toplantıda yapılacak bir Eylem Planının uygulanıp takip edilmesi için gereğinin yapılmasını tavsiye etmekteyiz.

EKLER :

Rapor 1 : MEKSA VAKFI’NIN “Mesleki Eğitim Memleket Meselesidir” adlı raporu
(M.İhsan ERCAN)

Rapor 2: İlimizdeki Teknik Mesleki Eğitim Kurumlarının Sorunları ve Çözüm Önerileri (Yüksel KAYADALAREN - Celal KARTAL)

Rapor 3 : HÜRSİAD ‘in Eğitimle ilgili raporu (İbrahim ERBALCI)

Mesleki eğitim ile ilgili tüm çalışmaları; örgün eğitim, yaygın eğitim, yüksek öğrenim, yaşam boyu öğrenme, kurslar olarak ayrı başlıklar altında değil “**Mesleki Eğitim**” başlığı altında genel olarak değerlendirmekte yarar vardır. Alt başlıkların birbirinden ayrı değerlendirilmesi ve sorunlarının ayrı ayrı çözülmeye çalışılması halinde her alt başlığın kendi içinde çözülemeyeceği çok açıktır.

Örneğin; Mesleki eğitimin başarılı sonuç vermesi için; lise ve yüksek öğrenim seviyelerinde eğitime devam eden öğrencilerin ve velilerinin, ilköğretim kademelerinde mesleki eğitim konusunda bilinçlendirilip öğrencinin ilgisi ve becerisi doğrultusunda yönlendirilmiş olması gerekmektedir. Aksi takdirde ilgisi ve becerisi olmayan bir konuda öğrenciye verdiğimiz dünyanın en pahalı eğitimi, karşılığını bulmadan boşa gidecektir.

Bu konuda boşa giden zaman, emek, para ve umutlar, ülkemizin en önemli ve temel meselelerinden birisi olan işsizlik ve nitelikli istihdam sorununu daha da büyütürken sosyal sorun olarak gündemimize getirmektedir. Sanayici, Tüccar ve Esnafın ihtiyacı olan nitelikli elemanların, kayıtlı işsizlerin mesleki eğitim yolu ile ilgi ve becerileri doğrultusunda gruplar halinde yetiştirilip ihtiyacı olan işletmelere yönlendirilmeleri ile gündemimizdeki en önemli sorunun çözümü için adım atılmış olacaktır.

Mesleki Eğitim ile ilgili konuları aşağıdaki ana başlıklarla özetlemek mümkündür:

SORUNLARI:

- Meslek Lisesi, Meslek Yüksek Okulu ve Üniversitelerimizden mezun olarak ilgili sektörlerde istihdama katılan elemanların, iş dünyasından beklentileri maddi ve manevi olarak kendilerini memnun etmemektedir.
- Bu elemanlara istihdam sağlayan iş dünyası ise, elemanların mesleki niteliklerini yetersiz bulmaktadır.
- İş dünyası, ihtiyacı olan niteliklerde elemanların yetiştirilmesini devletten beklemektedir, bu konudaki münferit gayretler yetersiz kalmaktadır.
- Bu elemanları yetiştirmekle görevli öğretim elemanlarının nitelikleri dahi iş dünyasının beklentilerini karşılamamaktadır.
- İşletmelerin dünya ile rekabet edebilmeleri için yaptıkları teknolojik yatırımların yenilenme hızı, eğitim programlarımızın yenilenme hızından daha fazladır. Yani iş dünyamız üretim sistemleri çok daha hızlı yenilenmektedir.
- Yeni sistemlere yapılan yatırımlar için öncelikli hedef nitelikli eleman bulmaktır.
- Meslek elemanının ve iş dünyasının karşılıklı olarak birbirinden beklentileri örtüşmediği için işsizlik ve istihdam sorunu giderek büyümekte ve sosyal bir olgu haline gelmektedir.

yaparak konuya sahip çıkmalıdır.

- Avrupa Birliği MEGEP kapsamında ön çalışmalarına başlanan ve yönetim kurulu oluşturularak faaliyetlerine başlayan “Mesleki Yeterlilik Kurumu” bir an önce yerel örgütlenmelerini de tamamlayarak uygulamalar başlatılmalıdır. Bu sistem sayesinde meslek elemanlarının mesleki yeterlilikleri bağımsız bir kurum tarafından değerlendirilerek AB normlarında bir belgelendirilme yapılacaktır.
- Konuya sahip çıkarken, bağlı buldukları meslek kuruluşları (Ticaret Odası, Sanayi Odası, Esnaf Odaları ve Birliği, Organize Sanayi Yönetimi gibi) vasıtasıyla nitelikli eleman ihtiyaçları envanteri çıkarılmalıdır. Bu konuda üniversiteden yararlanılmalıdır.
- Gaziantep iş dünyasının ihtiyaç duyduğu ara elemanların yetiştirilmesi için, yukarıda adı geçen meslek örgütlerinin tümünün desteği ile “**Gaziantep Meslek Elemanı Yetiştirme Merkezi**” kurulmalıdır.
- Bu merkez; iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman taleplerinin toplandığı ve meslek edinerek iş sahibi olmak isteyen işsizlerin başvuru merkezi olmalıdır.
- Taraflardan gelen arz ve talepler değerlendirilerek, mesleksiz ve işsizlerin mesleki eğitim yolu ile nitelik kazandırılıp istihdama yönlendirilmesinde köprü görevi yapılmalıdır.
- Bu merkezin hedefe yönelik faaliyetleri ile ilgili tüm masrafları da adı geçen meslek kuruluşları tarafından karşılanmalıdır. Merkezin yönetimi de, finansal desteği sağlayan kurumlara bırakılmalıdır.
- Gelişmiş Avrupa ülkelerinde başarı ile uygulanan ve sonuçları itibariyle ülkenin gelişmesine çok önemli katkılar sağlayan ikili mesleki eğitim sistemi, Meslek Kuruluşlarının maddi ve manevi desteği ile devam etmektedir. Bu nedenle ihtiyaç duyulan güncel eğitim programları da acilen ele alınarak geliştirilebilmektedir.
- Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve Mesleki Eğitim sistemimizde önemli açılımlar sağlayan MEGEP (Mesleki Eğitimi ve Öğretimin Güçlendirme Projesi), paydaşların işbirliğini esas almıştır. Paydaşların işbirliği (kamu, meslek kuruluşları, STK’lar gibi) geliştirilerek devam ettirilmeli.
- İlimizde faaliyet gösteren meslek odaları, üyelerinin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik sınırlı ölçüde mesleki eğitim faaliyetleri yürütmektedirler. Bu çalışmaların tek elden yürütülüp yönlendirilmesinde büyük yarar vardır.
- Almanya’da meslek kuruluşlarına ait kendi mesleki eğitim merkezleri bulunmaktadır. Bu merkezlerde üyelerinin çalışanlarının katıldığı mesleki eğitim faaliyetleri uygulanarak, çalışanların güncel teknolojiler konusundaki eksiklikleri de hemen giderilebilmektedir. Bazı büyük işletmeler ise, temel eğitim sonrası işe aldığı gençlere mesleki eğitim vermek üzere kendi bünyelerinde eğitim merkezleri kurarak işyeri-okul bütünlüğüne dayalı ikili eğitim sistemini uygulayarak kendi elemanını kendileri yetiştirmektedir. Tüm eğitim giderleri de işletmeler tarafından karşılanmaktadır. Çünkü bu işletmeler mesleki eğitim işinin başkasına bırakılmayacak kadar önemli olduğunu düşünerek işletmenin geleceğini planlayabilmektedir.
- Mesleki eğitimde Almanya modeline yakın bir sistem, ülkemizde MEKSA Vakfı tarafından model projeler halinde çeşitli illerde, o ildeki meslek kuruluşları ile birlikte uygulanmaktadır. Bu projeler daha sonra o ildeki proje ortağı meslek kuruluşunun finansal desteği ile sürdürülmektedir.

Gaziantep’te MEKSA Vakfı tarafından proje olarak kurulup halen faaliyetlerine devam eden 2 tane Mesleki Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi 1994 yılından bu yana Gaziantep Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği tarafından desteklenerek Makine-Metal sektörlerinde eğitimler düzenleyen merkez, ikincisi ise 2000 yılından bu yana Gaziantep Ticaret Odası tarafından desteklenerek Dış Ticaret sektöründe eğitimler düzenleyen diğer merkezdir. Bu sistem ilimizde faaliyet gösteren diğer sektörler ve meslek odaları için de yaygınlaştırılabilir veya tüm bu faaliyetler tek bir çatı altında toplanarak tek merkezden yönetilip yürütülebilir.

SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (EK :2)

Türkiye genelinde olduğu gibi yaşadığımız Gaziantep ilinde de mesleki alanda, örgün ve yaygın eğitim veren kurumlar olarak;

• Endüstri Meslek Liseleri, • Anadolu Endüstri Meslek Liseleri, • Kız Meslek Lisesi, • Anadolu Kız Meslek Lisesi • Ticaret Meslek Liseleri, • Akşam Ticaret Lisesi, • Dış Ticaret Meslek Lisesi, • Teknik Lise,	• Mesleki Eğitim Merkezleri, • Halk Eğitim Merkezleri, • Sağlık Meslek Lisesi, • Çok Programlı Liseler, • Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, • Anadolu Dış Ticaret Meslek Lisesi,

Yukarıda isimleri yazılı okul ve mesleki eğitim merkezleri eğitim vermektedirler. Gaziantep ili ve ilçelerinde mesleki alanda örgün ve yaygın eğitim veren bu okul ve merkezlerin sayısı yaklaşık olarak 38 adettir.

Ancak, bu okul ve merkezlerimizin halen yaşadığı ve çözüm beklediği sorunlar bulunmaktadır. Bunlar;

1. Gaziantep ilinde bulunan mesleki okulların ve mesleki eğitim merkezlerinin, bina ve eklentileri yönünden fiziki şartları yetersizdir.
2. Meslek okulları ve mesleki eğitim merkezlerinin Gaziantep ili nüfusuna oranlandığında ve gelişmiş sanayisine göre karşılaştırıldığında nitelik ve nicelik olarak yetersizdir.
3. Mesleki okullar ve mesleki eğitim merkezlerinin, atölye, laboratuvar, seminer salonu, spor alanları açısından eksikleri olması ve gelişen teknolojiye göre kendisini yenileyememesi.
4. Üretim ve hizmet alanlarında faaliyette bulunanların, sanayici, fabrikatör, iş adamı, imalatçı, esnaf ve diğer bilumum meslek sahiplerine, meslek okulları ve eğitim merkezlerinde verilen eğitim ve öğretimin önem ve gerekliliğinin anlatılamaması.
5. Çocuklarının geleceği hakkında nihai kararlar alan anne ve babaların, onların yeteneklerini iyi ölçmemesi ve bu hususta duygusal davranmaları sebebiyle onları meslek okullar ve mesleki eğitim merkezlerine yönlendirmemeleri.
6. Meslek okulları ve mesleki eğitim merkezleri ile ilköğretim okulları arasında mesleki eğitime yönlendirme çalışmalarından daha fazla sonuç elde edilememektedir.
7. Meslek okulu ve mesleki eğitim merkezlerinde okuyan öğrencilere, devletin sağlık sigortası dışında diğer maddi desteklerinin olmaması.

8. Mesleki eğitim kurumlarında görevli, İdareci, öğretmen, usta öğretici, teknisyen ve teknikerlere, mesleki alanlarındaki gelişmeleri anlatacak ve bilgilendirecek kurs, seminer ve konferansların düzenlenmemesi.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ;

1. Gaziantep ilinde bulunan meslek okulların ve mesleki eğitim merkezlerinin, bina ve eklentileri yönünden fiziki şartlarının yetersizliği; Başta devletin, hayır-severlerin, iş adamlarının ticaret, sanayi, esnaf ve sanatkâr odalarının ve işçi sendikalarının maddi katkıları ile düzeltilebilir. Mesleki Eğitim alanında eğitim verecek özel meslek liselerinin ve özel mesleki merkezlerinin hukuki alt yapısı hazırlanarak, öğrencilerine burs desteğinin sağlanması.
2. Meslek okulları ve mesleki eğitim merkezlerinin, nitelik ve nicelik olarak yetersizliği; Mevcut meslek okulları ve mesleki eğitim merkezlerine ilave yeni meslek okulları ve mesleki eğitim merkezlerinin yapılması, mevcutların iyileştirilmesi, donanımlarının tamamlanması, öğretmen ve usta eğitimcilerin ihtiyaç olan meslek dallarında sayısının ve niteliğinin artırılması gerekir.
3. Mesleki okullar ve mesleki eğitim merkezlerinin, atölye, laboratuvar, seminer salonu, spor alanları açısından eksiklikleri ve gelişen teknolojiye göre kendisini yenileyebilmesi için; Mevcut meslek okulları ve mesleki eğitim merkezlerinde eksik olan atölye, laboratuvar, seminer salonu, spor alanlarının kazandırılması, yeni yapılacak olan meslek okullara ve mesleki eğitim merkezlerine, ana binalara ilave olarak atölye, laboratuvar, seminer salonu, spor alanlarından zaruri olanlarının yapılması başlangıçta yapılması gerekir.
4. Sanayici, fabrikatör, iş adamı, imalatçı, esnaf ve sanatkârlara, meslek okulları ve eğitim merkezlerinin, önem ve gerekliliğinin anlatılabilmesi için;
  - Yanında eleman çalıştırmak suretiyle mal ve hizmet üretenlere, mesleki ve teknik eğitimin önemini, Meslek okullar ve Mesleki Eğitim merkezlerinin basın yayın araçları, tanıtım broşürü, tanıtım CD'si, Web sitelerinde tanıtımını yapmak.
  - Valilik, Belediye, Kaymakamlık, Meslek Odaları, Okul, Eğitim ve kültür merkezlerinin salonları kullanılarak, görsel ve işitsel olarak, tanıtımının yapmak.
  - Esnaf ve sanatkârların yanlarında çalıştırdığı elemanlarının, mesleki eğitime gönderdiğinde, kendisine olan kazanımlarının ve kayıplarının, odaların belirli aralıklarla düzenleyeceği toplantılarda ve oda olarak yapacakları denetimlerde anlatılması gerekir.

5. Anne ve babaların, çocuklarını meslek okullar ve mesleki eğitim merkezlerine yönlendirebilmeleri için; Anne ve babalara, çocuklarının iyi bir eğitim almaları konusunda onlarla hem fikir olduğu, ancak ilköğretimden sonra çocuğunun mesleki alanda bir yeteneğinin olması ve çocuğunda istemesi halinde onu mesleki eğitime yönlendirilmesinin gerekliliği, meslek okullar ve mesleki eğitim merkezlerince her türlü vasıtalar kullanılarak anlatılması gerekir.
6. Meslek okulları ve mesleki eğitim merkezleri ile ilköğretim okulları arasında mesleki eğitime yönlendirme çalışmalarından daha fazla sonuç elde edebilmek için; Meslek okulları ve mesleki eğitim merkezleri ile ilköğretim okulları arasında mesleki eğitime yönlendirme çalışmalarında, kurumlar arasında tam bir koordinasyonun sağlanması gerekir.
7. Meslek okulu ve mesleki eğitim merkezlerinde okuyan öğrencilere, devletin sağlık sigortası dışında diğer maddi desteklerinin olması gerekir. Bu öğrenciler, üretime katkıda bulunmakta, meslek öğrenmekte ve devletin bu alandaki okul ve merkezlerine de gitmek suretiyle kendilerini mesleki ve teknik eğitim anlamında eğitilmektedirler. Bu şekilde yetiştirilen öğrencilerin okurken devlet veya özel sektör tarafından burs verilmeli ve mesleki eğitimi tamamladığında bu kişilere istihdamda öncelik verilmesi gerekir.
8. Mesleki eğitim kurumlarında görevli, İdareci, öğretmen, usta öğretici, teknisyen ve teknikerlere, mesleki alanlarındaki gelişmeleri anlatacak ve bilgilendirecek kurs, seminer ve konferansların belirli aralıklarla düzenlenmesi gerekir. Ayrıca, mesleki alandaki gelişmeleri anlatan kitap, broşür, dergi, CD ve dizüstü bilgisayarlar ile öğretmenler desteklenmelidir.

HÜRSİAD

HÜR SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ (EK :3)

HÜRSİAD OLARAK EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİMİZ ;

- 2.5 milyon yasal işsizinin bulunduğu Türkiye'de yüksek öğrenimin yeniden planlanması gerektiğine inanıyoruz.
- Mezunu iş bulamayan bölümlere yeni öğrenci alınmaması gerektiğine, eğitimin ekonominin ihtiyaçlarına göre 'arz ve talebi çakıştırarak' şekilde yapılandırılmasını istiyoruz.
- İşsizlik sorununun çözümü için, yüksek öğrenimde ekonominin ihtiyaçları gözetilerek yeni bir insan gücü planlaması yapılması gerekir
- "Bir türlü yüzde 9'un altına düşürülemeyerek kronikleşen" işsizlik sorununa hükümetin acilen plan ve proje ortaya koymasını ve çözüm bulmasını bekliyoruz,
- Üniversitelerin artık öğrenci almaması, sanayi ve hizmetler sektörü ile bölgesel gereksinimlerin nün ihtiyaç duyduğu alanlarda işgücü yetiştirecek bölümler açılması öneriyoruz.

ANA BAŞLIKLARIMIZ SUNLAR;

• İŞSİZLİK VAHİM BİR SORUN:

2000'de yüzde 6.5 olan işsizlik oranı, 2001 kriziyle yüzde 8.4'e yükseldi. 2003'de yüzde 10.5'e çıktı. Ekonomide sağlanan yüksek büyümeye rağmen, işsizlikte yeterli düşüş sağlanamadı. İşsizlik oranı, yüzde 9'un altına bir türlü indirilemedi. 2007 Ekim döneminde işsizlik oranı yüzde 9.7, işsiz sayısı ise 2 milyon 458 bin kişi olarak belirlendi. Bu veriler işsizliğin hálá vahim bir sorun teşkil ettiğini gösteriyor.

• ÇÜNKÜ PLANLAMA YANLIŞ:

Türkiye'de yüksek öğretimin yanlış planlanması nedeniyle üniversite mezunları arasındaki işsizlik oranı yüzde 10.2 gibi normal işsizlik oranından daha yüksek bir oran. Türkiye, bu oranla, dünya sıralamasında ilk sıralarda yer alıyor.

• İNSAN GÜCÜ PLANLAMASI:

Türkiye'de işsizliğin azaltılabilmesi için, öncelikle bir insan gücü planlamasının yapılması gerekiyor. Mesleki ve teknik eğitim yaygınlaştırılmalı ve nitelikli işgücü yetiştirilmesine ağırlık verilmeli. Türk eğitim sistemi, nicelik ve nitelik itibarıyla ekonominin ve çağın gereksinimlerine uygun yoğun bir mesleki ve teknik eğitimi verecek bir şekilde yeniden yapılandırılmalı.

• İHTİYAÇ DUYULAN ALANLAR:

Yapılacak reform kapsamında, mezunları iş bulmakta zorluk çeken bölümlerin üniversitelerde artık açılmaması ve bu bölümlere alınan öğrenci sayısının giderek düşürülmesi yoluna gidilmeli. Buna karşılık, sanayi ve hizmetler sektörü başta olmak üzere ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda istenilen niteliklerde işgücü yetiştirecek bölümler açılmalı.

- **ARZ VE TALEP ÇAKIŞMIYOR:**

Ancak işsizliği sadece rakamlara bakarak işsizliği değerlendirme gerçekçi değil. Çünkü, Türk işgücü piyasasında hem arz, hem de talep yönünden kaynaklanan sorunlar ve katılıklar söz konusu . Artık kronik hale gelen işsizliğin önemli bir nedeninin istihdamda arz ile talebin çakıştırılmaması olduğu söylenebilir. Binlerce meslek lisesi var ama tornacı yok, eleman arayan on binlerce işletmeye karşın 2 milyon 458 bin kişinin işsiz olduğuna dikkat çekmek istiyoruz, sorunun kaynağının sadece talep yönünde değil aynı zamanda arz yönünde aranması gerektiğine inanıyoruz.

Eğitim sisteminin, "sanayi ile hizmetler sektörünün ihtiyaç duyduğu, yeni teknolojilere uyumlu nitelikten uzak" bir görüntü veriyor, "Binlerce meslek ve teknik liseye ve yüzlerce meslek yüksek okuluna rağmen, işletmelerin hala tesviye, torna, kaynakçılık vb elemanı bulmakta zorlanmalarını başka türlü izah mümkün değil" .

- **MESLEK OKULLARINA EHEMMİYET VERİLMELİ;**

"Meslek yüksek okullarında hangi bölümlerin açılacağı, bulunulan ilin/bölgenin ihtiyaçları dikkate alınarak, hatta o il/ilçede kurulu organize sanayi bölgelerinin yönetimleri veya bu bölgelerdeki işyerleriyle görüşülerek belirlenmeli. Bu okulların verdiği eğitim, ekonominin ihtiyaç duyduğu vasıflarda işgücü yetiştirmeye yönelik olmalıdır. Benzeri bir reform, meslek ve teknik liseler için de yapılmalı."

- **ARA ELEMAN İHTİYACI ÇÖZÜLMELİ;**

Piyasa ekonomilerinin var olduğu ülkelerde mesleki eğitimin, "ara eleman" ihtiyacını çözmek için yaygınlaştırılması ve özendirilmesi gerekir, "Ancak kamu sektöründe istihdam edilebilme beklentisi ve sosyal güvenlik sisteminin kamuda daha iyi işleminin sağladığı özendirici durum, bizim gibi ülkelerde 'nitelikli mesleki eğitimden' daha çok 'üniversite eğitimi'ni zorunlu kılıyor. Bu nedenle işgücü piyasasına arz olunan işgücü sahibinin öncelikli hedefi 'dört yıllık bir diploma' sahibi olmak.Diploma, kişilerin istihdam olması için gerek ve yeter şart olarak mülahaza ediliyor ve bu durum bir taraftan 'diplomalı işgücü' sayısını artırırken bir taraftan da 'diplomalı işsiz' sayısını artırıyor"

ÖZEL EĞİTİM
(ENGELLİLER)
ALT KOMİSYON
RAPORU

07 AGUSTOS 2008

Kemal KÜÇÜKCAN

Osman KURTGÖZ

GAZİANTEP KENT KONSEYİ EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU

ÖZEL EĞİTİM (ENGELLİLER) RAPORU

GİRİŞ

Tarihimizde dezavantajlı gruplara yönelik olarak her zaman olumlu bir tutum ve davranış sergilenmiştir. Bu kapsamda örf, adet, geleneklerimiz ve halkın dayanışma duygusu özörlöölere verilen hizmetlere dayanak teşkil etmiştir. Yüzlerce yıllık geçmişı olan vakıf, lonca ve hayratlarımız geleneksel kurumlar olarak bu alanda önemli görev üstlenmişlerdir. Osmanlı

Devleti döneminde özörlöölere yaşlılar evinde koruma altına alındığı ya da bazılarının yeteneklerine uygun işlerde çalıştırıldıkları dikkati çekmektedir. Cumhuriyetin kurulmasıyla

birlikte özörlöölük alanında uluslararası gelişmelere paralel çalışmalar başlamış, **Mustafa Kemal Atatürk** tarafından çocuk hakları bağlamında özörlöölü çocukları da kapsayan ilk belge olan “**1924 Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi**”nin imzalanması, bu dönemin ilk adımını oluşturmuştur. Başta insan Hakları Evrensel Bildirgesi olmak üzere birçok belgede, özörlöölüğe temelde bir insan hakları sorunu olarak yaklaşılmıştır. Anayasamız ve buna bağlı çıkarılan yasalarımız da evrensel ilkeler doğrultusunda devleti özörlöölere sorunlarına ilişkin yükümlü kılmıştır.

TÜRKİYE’DE ÖZÖRLÖÖLÜK ve GEÇMİŞİ

Dünyada olduğu gibi ölkemizde de özörlöölere yönelik gelişmeler 1980 yılından itibaren hız kazanmıştır. Özörlöölere yönelik hizmetlerin koordinasyonu ve izlenmesini sağlamak amacıyla 1981 yılında Sakatları Koruma Milli Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur. 1982’de yürürlüğe konulan Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında da özörlöölü kişilerin hakları güvence altına alınmıştır. 3 Aralık 1996 tarihli ve 4216 sayılı Yetki Kanununa dayalı olarak **25 Mart 1997 tarihli ve 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararname** ile Sakatları Koruma Milli Koordinasyon Kurulu kapatılarak Başbakanlığa bağlı **Özörlöölere İdaresi Başkanlığı** kurulmuştur. Taşra teşkilatı bulunmayan Kurum, hizmetlerini bir Devlet Bakanına bağlı şekilde sürdürmektedir.

Özörlöölere Kanununun yürürlüğe girmesi ölkemizde özörlöölük açısından önemli bir dönüm noktasıdır. **5378 sayılı Özörlöölere Kanununun** yürürlüğe girdiği **7 Temmuz 2005 tarihi** itibariyle özörlöölere açısından yeni bir döneme girilmiş bulunmaktadır.

Yüzyıllardan beri toplumda var olan özörlöölük sorunu insanlık tarihi kadar eskidir. Ancak bu sorunun ortadan kaldırılmasına yönelik gayretlerin hiç birisi özörlöölüğü ortadan kaldıramamıştır. Savaşlar, terör olayları, depremler, yangın, su baskını gibi doğal afetler, toprak kaymaları, bina çökmeleri, heyelanlar, trafik kazaları, deniz kazaları, ev kazaları, iş kazaları, yangınlar, ilaç, uyuşturucu madde, besin ve kimyasal madde zehirlenmeleri, yaralanmalar, çarpmalar ve uygarlığın beraberinde getirdiği sayısız birçok nedenin, özellikle gelişmekte olan ölkelerde özörlöölere sayısını hızla arttırdığı bilinmektedir.

Sağlık hizmetlerinin yeterince gelişmemiş olduğu ölkelerde, yukarıda belirtilen nedenlere ek olarak doğum öncesi ve doğumdan kaynaklanan özörlöölükler de eklendiğinde, özörlöölüğün mevcudiyetinin önemli boyutlarda olduğu görölmektedir.

TANIMI:

Özürlülük, doğuştan ya da sonradan olma herhangi bir hastalık veya kaza nedeniyle kişinin bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal fonksiyonlarında belirli bir oranda sürekli azalma ve kayıplara neden olan, organ yokluğu veya bozukluğu sonucu normal yaşam gereklerine uyum sağlama ve günlük ihtiyaçlarını karşılamada güçlük olarak tanımlanmaktadır. Bu düzeyde özürlü olan kişiye “**özürlü-sakat-engelli**” adı verilmektedir. Bu insanlar, toplumsal rollerini gerçekleştirebilmek için bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyarlar.

ÖZÜRLÜLÜK VE YOKSULLUK

İnsan Gelişme Endekslerine Göre Sıra	Ülke	İnsan Yoksulluk Endeksi Değerleri		Yoksulluk Sınırının Altında Yaşayan Nüfus (%)		
		Sıra	Değer (%)	Günlük 1 Dolar	Günlük 2 Dolar	Ulusal Yoksulluk sınırı
92	TÜRKİYE	21	9.8	3.4	18.7	27

Kaynak : www.undp.org.tr

Tablo 1: de görüldüğü gibi

* $0.034 \times 70.586,26$ (Türkiye Nüfusu) = **2.399,932 Kişi Günde 1 DOLAR**

* $0.18,7 \times 70.586,256$ (Türkiye Nüfusu) = **13.199,228 kişi Günde 2 DOLAR**

* $0.27 \times 70.586,256$ (Türkiye Nüfusu) = **19.058,289 Kişi** Türkiye için belirlenen açlık sınırının altındadır.

Tablo 1'de 16. büyük ekonomi olduğu söylenen Türkiye'nin insanı gelişmişliğinin nerde olduğunun göstergesidir.(92. Sıra)

* Bu insanı gelişmişliğin ortaya çıkardığı Sosyo - Ekonomik dağılım halkın fakir ve yetersiz olduğunu göstermektedir. Buda Engellilik başta olmak üzere tüm insanların Eğitimi, sağlığını, sosyal yaşamını çok olumsuz etkilemektedir.

* İnsan gelişmişlik seviyesi Çağdaş Toplumların ve Eğitiminin temel göstergesidir.

Son yıllarda yapılan çalışmalar şunu göstermiştir; özürlülüğün ve engelliliğin yaygınlaşmasında yoksulluğun doğrudan büyük bir etkisi vardır. **Yoksulluk, özürlülüğün neden ve sonucundaki etkendir.** Yoksulluğun oluşturduğu engeller özürli insanları ayrımcılık içinde tutulmalarına, olumsuz davranış ve uygulamaların güçlenmesine de neden olmaktadır. Özellikle çalışma yaşamında özürli'lere yönelik ayrımcılık yapılmaktadır.

Özürülerin gelişmelerini sağlamak için onların iyi eğitilmeleri, beceriler ile donatılmaları, fırsat ve elverişli ortamlar yaratarak iş yaşamlarına dahil edilmeleri gerekir. Özürülere iş yaşamlarında diğer çalışanlara verilen imkanların adil ve eşit verilmesi ve kullandırılması yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunacak, ülkemizde yaşayan özürülere çalışma yaşamında yer verilmesi yoksulluğun azaltılmasında olumlu etki yapacaktır.

“Özürüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunu” ile ülkemizde özürülerin toplumdaki marjinalleşmesini, dışlanmasını engellemeye yönelik olarak, “Devlet, insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, özürülerin ve özürülülüğün her tür istismarına karşı sosyal politikalar geliştirir. Özürüler aleyhine ayrımcılık yapılamaz; ayrımcılıkla mücadele özürülere yönelik politikaların temel esastır”(madde 4) demektir.Yasa, özürülerin toplumun ayrılmaz bir parçası olduğunu bu nedenle ayrı tutulamayacağını, ayrımcılık yapılamayacağını beyan etmektedir.Yasa aynı zamanda tüm özürüleri sosyal güvenlik haklarından yararlandırmayı, kamusal ulaştırma araçlarına ve binalara erişimi kolaylaştırmayı mümkün hale getirmeyi hedeflemektedir. Yasa, ayrımcı olmamayı, uygun sosyal güvenceyi, sosyal hizmetleri ve özürülerin ihtiyaçlarına yanıt verecek mevcut ve gerçekleştirilebilir düzenlemeleri kapsamaktadır.

ENGELLİLİĞİN ORTAYA ÇIKIŞ ZAMANI :

Özür türü ve Ortaya Çıkış Zamannına Göre Oranı					
ENGEL TÜRÜ	ZİHİNSEL	ORTOPEDİK	GÖRME	İŞİTME	KONUŞMA
Doğuştan	% 48	% 24	% 20	% 30	% 47
Sonradan	% 50	% 73	% 76	% 67	% 50
Bilinmeyen	% 2	% 3	% 4	% 3	% 3

Kaynak:Türkiye İstatistik kurumu 2002

Türkiye’de yaklaşık % 12’lik özürülülük oranı, özürülerin sağlık, eğitim, iş edinme ve sosyal yaşam gibi alanlarda çok büyük dezavantajlar yaşaması müdahale edilmesi gereken başka bir konuyu karşımıza çıkarmaktadır. Bu da **özürülülüğün önlenmesi ve erken tanısıdır**. Türkiye Özürüler Araştırması sonuçlarına göre özür nedenleri arasında **doğuştan özürülülük** yaklaşık % 34 olarak bildirilmiştir. Ülkemize özgü koşullarda (akraba evliliği) düşünüldüğünde doğum öncesi nedenlere bağlı özürülülüğün önemli bir sorun olarak karşımızda durduğunu kabul etmek zorundayız. Bu durumun genel dünya ortalamalarına bakarak ülkemizde daha büyük bir sorun olduğunu söyleyebiliriz.

oranının ise **kentte daha yüksek** olduğu grlmektedir.

Özürlülük sadece bu sorunu yaşayan kişiye değil ailesini ve yakın çevresini ekonomik, sosyal ve psikolojik olarak etkileyen bir sorundur. Yani kişisel değil toplumsal bir olgudur.

ENGELLİLERİN EğİTİM DURUMU

Engel Gurubu	Zih. Engelliler %	Bedensel Eng. %	Görme Eng. %	İşitme Eng %	Konuşma Eng %
Okur Yazar Değil	66.9	29.5	34.9	36.9	53.1
Okur - Yazar	13.1	13.9	14.5	16.3	17.1
İlkokul	14.1	39.2	33.6	30.4	18.1
İlköğretim	10	1.3	1.6	1.9	1.8
Orta ğretim	1.9	5.8	5.7	5.9	4.2
Orta Deng. Meslek Ok	0.1	0.1	0.3	0.4	0.1
Lise	21	6.5	0.1	4.6	3.7
Lise Dengi Mes Ok	0.3	1.4	1.1	1.8	0.9
Yüksek Ok. Fakülte	0.5	2.2	2.1	1.8	0.9
Yüksek Okul Lisans Doktora		0.1	0.1	0.1	
Kaynak :zrller İdaresi Başkanlığı					

Tablo 3’de görüldüğü gibi engel türleri içinde **en düşük eğitim düzeyi Zihinsel Engelliler** içinde yer almaktadır. Eğiti düzeylerine ilişkin olarak yukarıdaki bulgular göz önüne alındığında genel olarak engelli bireylerin eğitim seviyesinin düşük olduğu görülecektir. Ancak düşük eğitim düzeyi, bizatihi engelli bireyin kendinde var olan engelden dolayı değil ama kendisine yönelik olarak eğitim hizmet ve olanaklarının yokluğundan kaynaklanmaktadır.

Dolayısıyla, engelli bireye, sahip olduğu engel türüne uygun olarak **Eğitim olanakları** sunulmalı ve bu olanaklar sadece sunulmakla kalmamalı engelli bireylerin bu olanaklara **kolayca ulaşımı** da sağlanmalıdır.

ÖZÜRLÜLÜKLE İLGİLİ MEVZUAT

Toplumun en dezavantajlı kesimi olan özürllülerimizin, sağlık, eğitim, istihdam, bakım, rehabilitasyon, ulaşılabilirlik vb. birçok sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının çözüme kavuşturulabilmesi, bu amaçla oluşturulan ulusal ve uluslararası mevzuatta yer alan ilke ve düzenlemelerin uygulanması ile mümkün olabilmektedir. Dünyada özürllülük konusu evrensel normlara oturtulmuş ve devletlere bu alanda önemli sorumluluklar yüklenmiştir. Özürllü hakları Türkiye'de başta Anayasamız olmak üzere çeşitli yasalar ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır.

Özürllülük veya özürllüler konusu disiplinler arası konuma sahip olduğundan pek çok alanı ilgilendirmektedir. Bu sebeple özürllülük alanıyla ilgili mevzuat çeşitlilik arz etmektedir. Özürllülerin sorunlarının çözümlüne yönelik olarak son yıllarda yapılan mevzuat çalışmalarıyla

anlamalı ve kapsamlı yenilikler ve değişiklikler yapılmıştır. Sosyal devlet için en önemli işlevsellik araçlarından biri olan sosyal toplum kavramı çerçevesinde başta özürllülerin, yakınlarının ve ilgili tüm tarafların bu kapsamda yapılan iyileştirme ve düzenlemelerle ilgili olarak bilgilendirilmeleri önem kazanmıştır.

Bu düşünceden hareketle temel Kanun niteliğinde olan ve **07.07.2005 tarihinde yürürlüğe** giren **5378 sayılı "Özürllüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"** ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konan yönetmeliklerin yanı sıra, diğer kanunlarda yer alan özürllülük ile ilgili hükümlerin ve diğer yönetmelik, tebliğ ve genelgelerin Eğitimle ilgili olanları aşağıda belirtilmektedir.

- **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası**
Kanun No : 2709 K. Tarih : 18/10/1982
Madde 42– ‘ Kimse Eğitim ve Öğretim hakkından yoksun bırakılamaz.’

Hiçbir gerekçeyle özürllülerin eğitim alması engellenemez. Özürllü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve özürllü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır. Özürllü üniversite öğrencilerinin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için Yükseköğretim Kurulu bünyesinde araç-gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, özürllülere uygun eğitim, araştırma ve barındırma ortamlarının hazırlanmasının temini gibi konularda çalışma yapmak üzere Özürllüler Danışma ve Koordinasyon Merkezi kurulur.

KANUNLAR

41 adet kanun olup bunlardan eğitimle direk ilgili kanunlar ;

- **İlköğretim ve Eğitim Kanunu**
(Kanun No : 222 K. Tarih : 05/01/ 1961)
(**Madde 1 ve Madde 12**)
- **Mesleki Eğitim Kanunu**
(Kanun No : 3308 K. Tarih : 19/06/1986)
(**Madde : 39**)
- **Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun**
(Kanun No : 3797 K. Tarih : 30/04/ 1992)
(**Ek Madde 3 (Ek : 1 / 7 /2005 – 5378 – 35 Md.)**)
- **Milli Eğitim Temel Kanunu**
(Kanun No : 1739 K. Tarih : 14/06/ 1973)
(**Madde :4 – Madde :5 – Madde 8**)
- **Özel Eğitim Kurumları Kanunu**
(Kanun No : 625 K. Tarih : 08/06/ 1965)
(**Madde :1**)
- **Özürllüler ve Bazı kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hakkında kanun**

(Kanun No: 5378 K. Tarih: 01/07/ 2005)

Bu kanun özürllüleri ,ailelerini ,özürllülere yönelik hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar ile diğer ilgili kuruluşları kapsar ve **52 maddeden** oluşmaktadır.

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

- **Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**
(Kanun No : 573 K. Tarih : 30 /05/ 1997)
Özel Eğitim gerektiren bireylerle onlara doğrudan veya dolaylı olarak sunulacak Eğitim hizmetleri;ve bu hizmetleri sağlayacak okul kurum ve programları kapsamakta olup**30 maddeden** oluşmaktadır.

YÖNETMELİKLER

- **Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği**
(Resmi Gazete Tarih ve sayısı: 31/05/ 2006 - 26184)
Bu yönetmelik özel eğitime ihtiyacı olan bireyler ile onlara doğrudan yada dolaylı olarak sunulacak **eğitim öğretim hizmetlerinin yürütülmesi** ile hükümleri kapsar ve **96 maddeden** oluşmaktadır.
- **Yükseköğretim Kurumları Özürllüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği**

(Resmi Gazete Tarih ve sayısı: 20/06/ 2006 - 26204)

Bu yönetmelik Yükseköğretim kurulu başkanlığı bünyesinde kurulan Özürllüler Danışma ve koordinasyon birimi ,örgenci seçme ve yerleştirme Merkezi ve üniversite bünyesinde oluşturulacak ilgili birimleri kapsar ve **11 maddeden** oluşmaktadır.

- **Başbakanlığın 2002- 58 sayılı Özürlüler ile ilgili Genelgesi**
(Sayı:B.02.0.PPG.0.12-320-20515 3 Aralık 2002 / Madde 4)

Madde 4 - Özürlülere yönelik faaliyet gösteren tüm resmi ve özel eğitim kurumları ile rehabilitasyon merkezlerinin özürülü çocukların eğitimleri için gerekli özel araç-gereç ile materyaller bakımından tam donanımlı olmaları ve eğitim sürecinin sosyal kültürel faaliyetler ve kaynaştırma programlarıyla desteklenmesi sağlanacaktır.

MAHALLİ İDARELERLE İLGİLİ KANUNLAR

- **Belediye Kanunu**

(Kanun No : 5393 K. Tarih : 03/07/ 2005)

Madde 38) Belediye başkanın görev ve yetkileri şunlardır ;

Madde 38 – n) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak ,ve özürülere yönelik **Özürlüler merkezini** kurmak

- **Büyükşehir Belediyesi Kanunu**

(Kanun No : 5216 K. Tarih : 10/07/ 2004)

Madde 18 – Büyükşehir Belediyesi Başkanı görevler şunlardır

Madde 18 – m) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak ,ve özürülere yönelik **Özürlüler merkezini** kurmak

Ek Madde 1- (Ek:1/7/2005-5378/40 md.)

Büyükşehir belediyelerinde özürülülerle ilgili bilgilendirme, bilinçlendirme, yönlendirme, danışmanlık, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri vermek üzere **özürülü hizmet birimleri oluşturulur**. Bu birimler, faaliyetlerini özürülülere hizmet amacıyla kurulmuş **vakıf, dernek** ve bunların üst kuruluşlarıyla işbirliği hâlinde sürdürürler. Özürülü hizmet birimlerinin kuruluş, görev, yetki, sorumluluk ve işleyişine ilişkin usûl ve esaslar Özürülüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

➤ **Büyükşehir Belediyesi Yönetmeliği**

(Resmi Gazete Tarih ve sayısı: 16/08/ 2006 - 26261)

Bu Yönetmelik **16 madde** olup,birimin ana görevi **Özürülü bireylerle ilgili veri tabanı oluşturmak**.

- **İl Özel İdaresi Kanunu**

(Kanun No : 5302 K. Tarih : 22/02/ 2005)

Özel idaresinin görev ve sorumlulukları ;

Madde 6- İl özel idaresi hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özürülü, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Madde 43- İl özel idaresinin giderleri şunlardır:

h) Yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özörlöölere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar.

İl özel idaresi hizmetlerine gönöüllü katılım

Madde 65- İl özel idaresi sağlık, eğitim, spor, çevre, trafik ve költür hizmetleriyle yaşıllara, kadın ve çocuklara, özörlöölere, yoksul ve düşkönlere yönelik hizmetlerin yapılmasında ilde dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönöüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Gönöüllölerin nitelikleri ve çalıştırılmalarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir

YEREL YÖNETİMLER VE ÖZÖRLÖLER

II. ÖZÖRLÖLER ŞURASI (26 – 28 EYLÖL 2006 ANKARA)

Türk kamu yönetimi anayasada ifade edildiği gibi merkezden ve yerinden yönetim esasına dayanmaktadır. Yerinden yönetim sistemi içinde yer alan İl özel İdareleri,Belediyeler, ve Köyler yerel yönetimin önemi gittikçe artan kurumları olarak karşımıza çıkmaktadır.Yerel yönetimlerin vatandaşlara,dolayısıyla özörlöölere en yakın ve sürekli ilişki içinde bulunan öncelikli kurumlar olması ,kamu yönetimi reformu çalışmaları il özel idaresi ve belediye kanunlarının yenilenmiş olması **II.Özörlöler Őurasının** gerçekteşmesinde belirleyici unsur olmuştur.

Yerel yönetimlerimiz idari ve mali açıdan güçlendirilerek iş kapasiteleri artırılmıştır.Bu çerçevede devlete ait birçok kamu hizmeti yerel yönetimlere devredilmektedir.

Başbakanlık Özörlöler İdaresi Başkanlığı yaşanan süreci iyi değerlendirerek en yüksek danışma kurulu olan II. Özörlöler Őurasını “ **Yerel Yönetimler ve Özörlöler** “ana temasında gerçekteşirmekle önemli bir misyonunu yerine getirmiştir.

Őurada yaklaşık **8,5 milyon** özörlü vatandaşlarımız ve ailelerinin yerel yönetimler bağlamındaki sorunlarına ışık tutarak çözümlerinin belirlenmesine çalışılmıştır.

Őurada Engellilerle ilgili konu başlıkları halinde aşağıdaki başlıklarla kararlar alınmıştır.

II. Özörlöler Şurası ve Yerel Yönetimler Ve özörlöler Őura Kararları		
Tablo : 4		
KONU	KARAR SAYISI	STK'ların Sorumlulukları Olan Karar Sayısı %
1.FİZİKSEL ÇEVRE	31	%15
2.ÖZÖRLÖLERİN İŞ GÜCÖ PİYASASINA KATILIMI	50	25%
3.SOSYAL HİZMET VE YARDIM		
3.1 Eğitim ,Sağlık ve Destek Hizmetleri		
3.2 Toplum temelli Rehabilitasyon	71	75%
3.3 Bakım hizmetleri		
3.4 Ayni,Nakdi ve Diğer Yardımlar		
Kaynak: Özörlöler Şurası El Kitabı		

yüklemektir. Ancak yasalarda sivil toplum kuruluşlarına sorumluluk verilmesine rağmen ilimizde ilgili kurumlar gerekli hassasiyeti göstermemektedir.

EĞİTİM HİZMETLERİ İLE İLGİLİ KARARLAR

- 1.** Yerel yönetimlerin özürllülere yönelik hizmetleri ifa edebilmeleri için en önemli problem kaynakların yetersizliğidir. Belediyelerin bu gibi faaliyetlere maddi imkân sağlayabilmeleri için otopark gelirleri, kira gelirleri, sebze-meyve hali gelirleri gibi gelir kalemlerinden belli bir oranın özürllülere verilecek hizmetlerde kullanılmak üzere ilgili fonlara aktarılması sağlanmalıdır.
- 2.** Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin özel eğitim ve kaynaştırma eğitimi konusunda bilgilendirilmesi kaynak oda kullanımının uygulamaya geçirilmesi, yaygınlaştırılması ve belediyelerin ilk ve orta öğrenim okullarına kaynak odaları için gerekli materyal ve malzeme teminleri ve park bahçe uygulamaları yapılmalıdır.
- 3.** Belediyelerin yeni yasal değişikliklerle kurmakla yükümlü oldukları özürllü hizmet biriminde sunulacak hizmetlerin yürütülmesinde üniversitelerin ilgili bölümleri, sivil toplum örgütleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının işbirliği halinde çalışması sağlanmalıdır.
- 4.** Yerel yönetimler, kendi personelini özürllülük konusunda eğitmelidir.
- 5.** Yerel Yönetimler kendi bölgelerinde özürllülere yönelik hizmetleri tanıtıcı ve ulaşılabilirliğini kolaylaştırıcı çalışmalar yapmalıdır.
- 6.** Yerel yönetimin duyuru imkânları, yerel yazılı ve görsel basın kamu kurum, kuruluşları ve STK' nın eğitici faaliyetlerinin duyurularında kullanılmalı.
- 7.** Muhtarlar ilk kayıt sırasında ailede özürllü bireylerin olup olmadığı bilgisini almalı ve bölgelerindeki özürllü bireyleri belediyelerdeki özürllü hizmet birimlerine veya en yakın mahalli mülki idare amirliğine beyan etmeleri sağlanmalıdır.
- 8.** Yerel yönetimlerin özürllülere yönelik istihdam edeceği personel, özürllülük konusunda uzmanlaşmış olmalıdır.
- 9.** Yerel yönetimler çalışanlarına engellilik konusunda hizmet içi eğitim vermelidir.
- 10.** Acil tahliye durumlarında yoğun popülasyonu olan kamu kuruluşlarında (okullar gibi) kapıların dışarı açılması veya sürgülü kapı yapılması zorunluluğu getirilmelidir. Acil tahliye planları yapılmalı ve tatbikatlarının düzenli olarak gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.
- 11.** Yerel yönetimler eğitime yatırım yapacak özel girişimcileri teşvik etmelidir. Bu anlamda, özürllülere yönelik hizmet verecek girişimciler, STK'lar ve kurumlar desteklenmelidir.
- 12.** Yerel yönetimler, özürllülük ile ilgili ailelerin ve eğitimcilerin eğitimi konusunda programlar hazırlamak ve uygulamak üzere üniversiteler, uzmanlar ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları işbirliği yapmalıdır.
- 13.** Yerel yönetimler özürllü birey ve ailelerine ve toplumun tüm kesimlerine yönelik cinsel gelişim ve cinsellik eğitimi ile ilgili çalışmaları üniversiteler ve STK'lar ilgili bakanlıklarla bağlantı kurarak işbirliği içerisinde gerçekleştirmelidir.
- 14.** Yerel yönetimler gezici ekipler kurarak, evde eğitim alması gereken özürllülere ulaşmalı ve özel eğitim verecek kuruluşlara araç gereç ve ulaşım desteği sağlamalıdır.
- 15.** Yerel yönetimlere bağlı bölgelerde özürllülere yönelik sunulan hizmetlerin değerlendirilmesi için belediyeler tarafından araştırma ve geliştirme birimleri (AR-GE 'ler) kurulmalı ve değerlendirmeler yansız bir biçimde yapılmalıdır.

17. Özürlüler ve üstün yetenekli çocukların eğitimi ve yaz kampı gibi organizasyonlarda yer tahsis, araç gereç temini gibi konularda yerel yönetimler katkı sağlamalıdır.
18. Yerel yönetimler tarafından mali durumu yeterli olmayan özürlü öğrencilere ve üstün yetenekli öğrencilere eğitim yardımı (burs, üniversiteye hazırlık kursu ücreti) sağlanmalıdır.
19. Eğitilebilir düzeyde zihinsel özürlü bireyin zorunlu eğitim sürecinin ardından eğitimine devam edebilmesi için bu geçiş sürecinde uygulanmak üzere bireysel eğitim - yaşam becerileri programlarının hazırlanmasında rehberlik ve araştırma merkezleri (RAM) ile işbirliğine girerek gerekli destekleri vermelidir.
20. Özürlü çocukların erken tanısı ve tedavilerinin vakit kaybetmeden planlanması için yerel yönetimler ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmalıdır.
21. Yerel yönetimlerin, ilgili birimlerle işbirliği yaparak özürlü bireylerin bildirilmesi ve kaydedilmesi çalışmalarının desteklenmesi gerekmektedir.
22. Yerel yönetimler bünyesinde aile danışma merkezleri kurulmalıdır.
23. Beslenme eğitimi ve sağlıklı beslenme alışkanlığının geliştirilmesi, özürlülere yönelik beslenme desteği konusunda yerel yönetimler, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmalıdır.
24. Özürlüye hizmet vermek için gerekli olan eğitim, sağlık, sosyal hizmetler bileşenlerinin uygun ve optimal şekilde eksiksiz hizmetleri için Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı koordinatörlüğünde Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve SHÇEK ve Yerel Yönetimler bir arada çalışarak bu hizmetlerin verilme şeklini belirleyen tek bir mevzuat oluşturulmalıdır.
25. Yerel yönetimlerin özürlülere rehabilitasyon hizmeti vermesi durumunda, bünyesinde oluşturulması önerilen özürlü hizmet birimlerinde rehabilitasyon ekibi içerisinde yer alan meslek elemanlarının bulundurulması sağlanmalıdır.
26. Özürlülerin yaşam kalitesinin ve sağlık düzeyinin artırılması için egzersiz ve spor yapmaya yönlendirilmesi, bu konuda yerel yönetimlerin uygun alt yapı oluşturması ve destek sağlaması gereklidir.
27. Yerel yönetimler kendilerine ait ve/veya diğer kurum ve kuruluşlara bağlı sosyal tesislerden özürlülerin de faydalanması konusunda gerekli organizasyonu sağlamalıdır
28. Yerel yönetimlerin bünyesinde bulunan özürlü Koordinasyon birimleri ve hukuk müşavirlikleri barolarla işbirliğine giderek özürlülerin yasal hakları konusunda hukuksal danışmanlık hizmeti vermelidir.

Şuranın Eğitimle ilgili Kararlarının gereklerini ilimizde de yerine getirilmesi için çalışılmalıdır. Özürlülerle ilgili birçok husus mevzuatla yerel yönetimlere görev olarak verilmiştir. Ancak bunların yerine getirilmesi mevzuattan ziyade **ilgili kurumların yönetici ve karar organlarının ilgileri oranında başarılacağı bir gerçektir.**

DURUM TESBİTİ ;

Gaziantep’te Engellilerin eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalarda öncelikle **durum tespitleri** yapılmış daha sonra **istatistiği değerler** çerçevesinde **mevcut durumun değerlendirilmeye çalışılmıştır**..Bu değerlendirmeler sonucunda; ilimizde Eğitimin çok yetersiz olduğu ve Engellilerle ilgili kurum ve kuruluşlardan sağlıklı verilere ulaşmakta güçlük çekildiği, En önemlisi Milli Eğitim Müdürlüğünün **Stratejik Amaç ve Hedeflerinde engellilerle ilgili bir bölüm bulunmadığı** da görülmüştür.

Tablo : 5 Yaş Grubuna Göre Gaziantep ve İlçelerinin Nüfus Dağılımı

YAŞ	İLÇELER									GAZİANTEP İLİ
	Şahinbey	Şehitkamil	Araban	İslahiye	Karkamış	Nizip	Nurdağı	Oguzeli	Yavuzeli	
0 - 4 Yaş	82,267	68,480	3,524	6,542	1,028	14,243	3,600	2,836	2,623	185,143
5 - 9 Yaş	84,334	70,817	3,821	6,851	1,198	15,549	3,960	2,882	2,526	191,938
10 - 14 Yaş	74,218	62,081	3,485	6,435	1,294	14,801	3,904	2,645	2,364	171,227
15 - 19 Yaş	64,713	54,899	3,204	6,379	1,213	14,098	3,717	2,572	2,261	153,056
20 - 24 Yaş	55,014	49,159	2,871	6,776	1,221	10,779	3,173	2,850	1,876	133,719
25 - 29 Yaş	64,790	51,771	2,804	5,740	949	10,826	2,861	2,314	1,841	143,896
30 - 34 Yaş	56,739	45,048	2,181	4,796	781	9,406	2,457	1,857	1,255	124,520
35 - 39 Yaş	44,421	35,456	1,704	4,195	619	7,552	2,134	1,497	1,000	98,578
40 - 44 Yaş	38,810	30,779	1,613	3,853	586	6,923	2,037	1,273	1,056	86,930
45 - 49 Yaş	29,436	23,576	1,236	3,078	425	5,317	1,607	1,094	814	66,583
50 - 54 Yaş	23,418	19,009	1,140	2,854	427	4,375	1,489	1,029	763	54,504
55- 59 Yaş	18,626	14,974	1,100	2,270	461	4,056	1,226	922	665	44,300
60 - 64 Yaş	13,530	10,873	951	1,746	365	3,279	969	877	596	33,186
65 - 69 Yaş	10,426	8,209	732	1,591	366	2,819	784	793	493	26,213
70 - 74 Yaş	7,599	5,856	664	1,202	253	2,213	522	580	365	19,254
75 - 79 Yaş	5,765	4,220	460	972	189	1,721	407	494	326	14,554
80 - 84 Yaş	3,120	2,256	237	493	131	924	255	245	150	7,811
85 - 89 Yaş	1,155	842	89	186	48	374	72	75	48	2,889
90 +	672	516	45	124	27	177	63	62	36	1,722
Genel Toplam	679,053	558,821	31,861	66,083	11,581	129,432	35,237	26,897	21,058	1,560,023

Kaynak :Türkiye İstatistik Kurumu

Okul Öncesi Eğitim almasında zorunludur.

Çağ Nüfusuna göre ilimizde Eğitim konusunda gerçekçi yaklaşımlarla Stratejik Hedefler ve Eylem planları yapılmalıdır. İlgili Bakanlıklar, temsilcileri, Mahalli idareler, Odalar, sendikalar, STK'lar koordineli bir şekilde çalışarak Amaç Hedefler - Eylem Planları ve uygulamaları birlikte yapmalıdır.

Bunu sağlamak içinde kurum ve kuruluşlar şeffaf, samimi, özverili bir şekilde hareket etmelidir.

Tablo 6:	Genel Nüfus	Çağ Nüfusuna	Temel eğt.	Eğitim	Boşta
ENGELLİ GURUBU	içindeki Engelli oran	Göre Engelli	Sev. Nüfus oranı (0 – 15)	Alan	kalan
Zihinsel engelliler	% 2,3	35,880			
İşitme Engelliler	% 0,06	9,360			
Görme Engelliler	% 0,2	3,120			
Bedensel özürülüler	% 2,4	37,440			
Konuşma engelliler	% 1	15,600			
Spastik engelliler	% 0,5	7,800			
Otistik	% 0,4	6,240			
Süregelen Hastalık	% 0,489	76,285			
GENEL TOPLAM	% 12,29	191.725	72,580	1,069	71,511
YÜZDE ORANLARI %	% 12,29		% 38	% 1,47	% 983

Kaynak : ÖZ- Veri Dergisi Ağustos / 2007

Tabloda 6 'dada görüldüğü gibi ilimizde Eğitim çağında Engelli Nüfusun % 1,47 si eğitim görmektedir. Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir. Oysa bu çocukların mutlaka Eğitim görmesi gerekir.

Tablo : 7

KURUM		Öğrenci Sayısı	Aylık Ders Saati
23 Okul bünyesinde Bulunan		382(% 5)	120
1 Adet Görme Engelliler Okulu		687 (% 9)	120
1 Adet İşitme Engelliler Okulu			
1 adet Eğitilebilirler Okulu			
2 Adet Öğretilebilirler Okulu			
(İlimizde 5 Adet Eğitim okulu bulunmaktadır.)			
TOPLAM		1069 (% 14)	
43 adet Özel Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merk.		6695(% 86)	10
GENEL TOPLAM		7764(% 100)	

Not : Mevcut devlet okullarına giden öğrencilerin büyük kısmı MERKEZLERDE gitmektedir.

" Engelliye Eğitim Yok "

Tablo 7 de'de görüldüğü gibi Eğitim ve rehabilitasyon merkezleri okul değildir. Ayda 10 saat ders yapan kurstur.(Destek Eğitim)

6695 Engellinin 1069'u aynı zamanda normal okula gittiği düşünülürse 5626 çocuğun OKULU YOK demektir, ve nerededir.

Tespiti yapılan Engellilerin dahi % 80 fazlası Eğitim alamadığına göre tespit edilmeyenlerde eklenirse engellinin eğitiminin ne olduğu görülmektedir.

Eğitim çağındaki çocukların % 96 sı okula gidemiyor. Kısacası ENGELLİ YOK sayılıyor.

" Eğitim Yoksa İşte Yok"

Eğitimden yoksun kalan engellileri çalışmama sorunu da bekliyor. Bu nedenle engelli nüfusun sadece % 1 istihdam edilebilmektedir

Bunlarda çoğunlukla ailesinin yardımı ile kendi işini kuruyor veya özel sektörde iş bulmaktadır.

ÖZÜR GRUBU

Tablo :8

Öğrenci sayısı	Eğitilebilir	Öğretilebilir	Otifistik	İşitme	Öğretilebilir	Down
				Dil Konuşma	Bedensel	
3683	1394	666	18	583	858	154
Yüzdellik oranı	% 3785	% 181	%0,5	%158	% 23	%4

Kaynak :Şahinbey Mal Müdürlüğünce Ödeme Yapılanlar

Tablo 8 de görüldüğü gibi RAM (Rehberlik Araştırma Merkezi) ‘a engellilerle ilgili Özel Eğitim alan kurumlardaki öğrenci sayısı ile ilgili bugüne kadar RAM’da tespit edilen engellilerle ilgili sayısal bilgiler(Engelli türleri ve yaşlarına göre ayrıştırılmış)istendiğinde temin edilememiş, RAM(Rehberlik Araştırma Merkezi) denetimindeki öğrenci sayıları da; Şahinbey Mal Müdürlüğünden Ödeme yapılanlardan çıkarılmıştır. İlimizde RAM(Rehberlik Araştırma Merkezi) verileri kendi bünyesinde bulundurmalıdır. İlgili STK’larına (Sivil Toplum Kuruluşları) karşı açık ve işbirliği içinde çalışmaması, bu konuda büyük katkı sağlayacak şekilde (diğer ülke ve şehirlerde olduğu gibi) teşvik edici hareket etmelidir. İlgili diğer kurumlarla İstatistikî çalışmalar yaparak Hedef programlar yapılmasını sağlanmalıdır

Oysa Engelliler için RAM(Rehberlik Araştırma Merkezi) çok önem taşımaktadır.

- ✓ Engelliliğin değerlendirilmesi (Rapor)
- ✓ Okullardaki rehber Öğretmenlerin amaca uygun çalıştırılması,
- ✓ Öğretmenlerin ,idarenin,toplumun bilinçlendirilmesi,
- ✓ AR- GE çalışmaları yaparak veri tabanı oluşturulması,
- ✓ Verilere dayalı Hedef programları hazırlanması; gibi çok önemli işlevi vardır.

Engelli çocuklar içinde eğitim verecek yeterli okullar olmadığından maalesef konunun çözümü **Özel eğitim destek birimi olan merkezlerde** Ayda 10 saat uygulama ile götürülmek istenmektedir. Destek eğitim alacağı merkezlerden önce çocukların kendi okulu olması gerek.

Çözüm Önerileri

- Devlet Okullarının bünyesinde yaygın bir şekilde özel alt sınıf yapılmalı ve bireysel Eğitim ve rehabilitasyon okulda verilmelidir.
- Mevcut merkezlerde eğitim alanları tüm güne dönüştürülmek için destek vermeli ve istismar ve dedikodular önlenmelidir.
- RAM güçlendirilmeli veritabanı Doğru ve amaca uygun geliştirilmeli.Bilimsel yaklaşımla istatistik değerlere dayalı stratejik ve Hedef programları hazırlanmalıdır.
- Engellilik konusunda yeterli yetişmiş eğitimcilere görev verilmelidir.
- ilimizde Eğitim fakültesi Engelli Eğitime el atmalıdır.

Gaziantep 'te Engelliğin Nedenleri

Tablo:9

NEDENLER	EĞİTİLEBİLİR	ÖĞRETİLEBİLİR	BAKIMA MUH.	TOPLAM	%
Doğum öncesi Nedenler	22	8	2	32	23
Anne baba Akrabalığı	7	8	2	17	12
Geç ve Göç Doğum	9	14		23	17
Erken Doğum	1			1	1
Ateşli hastalıklar	29	25	5	59	42
Kazalar (beyin ilgili)	5	2		7	5
TOPLAM	73	57	9	139	100

Kaynak :1993 yılında Gaziantep RAM'ın (Rehberlik Araştırma Merkezi)ailelerden sorularak Yaptığı Araştırması

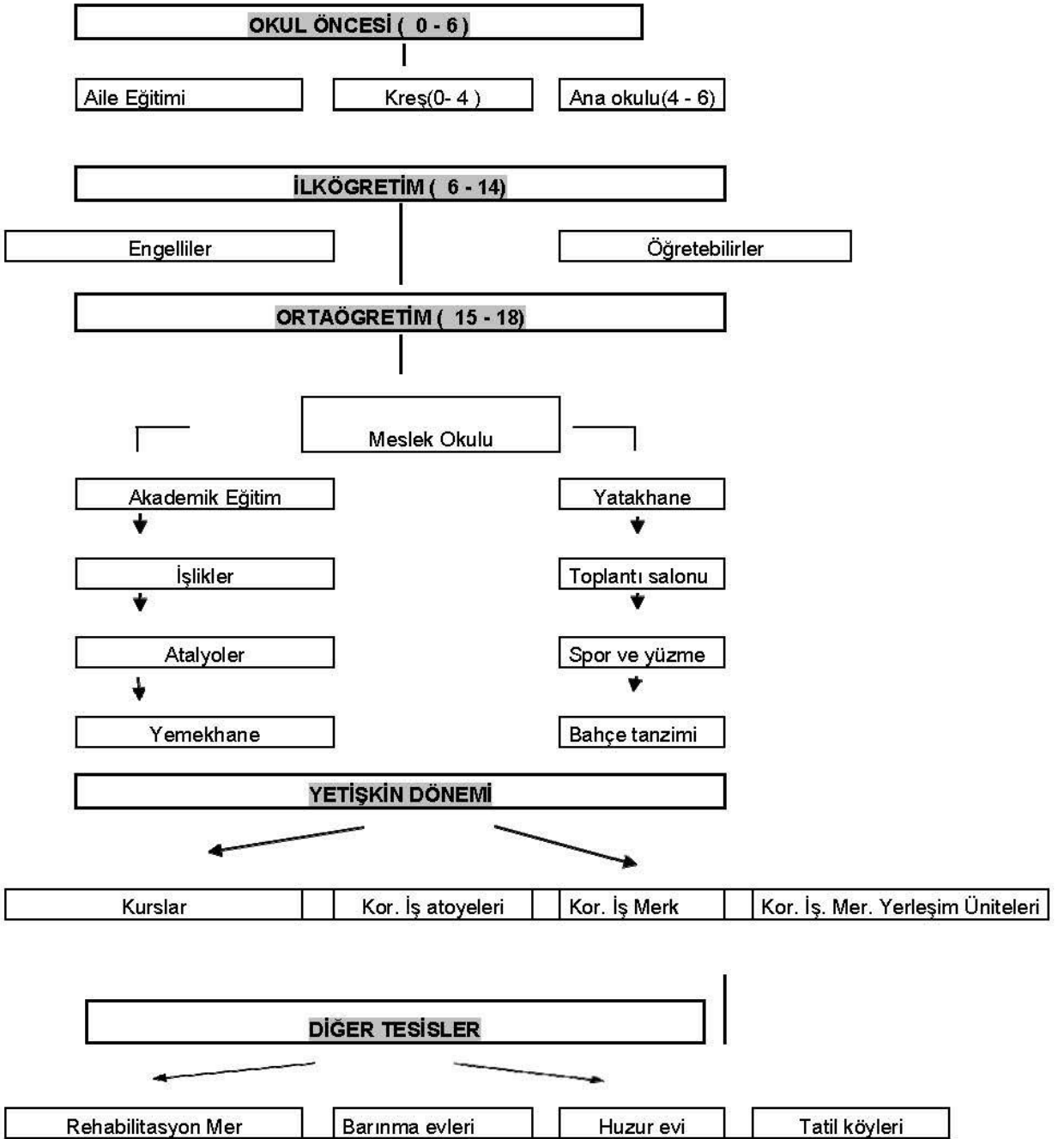
Tablo 9 'da gösterilen araştırma 1993 yılında Gaziantep Zihinsel Engellileri Koruma Derneği ve Gaziantep RAM ile birlikte yapılmıştır.

Amaç: Zihinsel Engelliler için Eğitim ve yaşamı ile ilgili projeler planlamak ve gerçekleştirmek içinde ilgili kurum ve kuruluşlarla çalışmalar yapmak.

Ancak o zamanlar engellilerle ilgili onların yaşamını, Eğitimini,sağlığını,bakımını,kolaylaştıracak bugünkü yasalar yoktu.Bu vesileyle bu yasaların çıkmasını sağlayan kurum ve kuruluşlar ve herkese teşekkür ederiz.

Tablo :10

ENGELLİLER İÇİN EĞİTİM VE YAŞAM PROJESİ TABLOSU

Not : Tablo 10' daki bu proje 1993 yılında RAM verileri de değerlendirilerek Zihinsel engelliler için hedef Proje olarak düşünülmüştür. Geçen süreç içerisinde ancak Eğitilebilir 1 ,Öğretebilirler 2 okul açılmıştır. Ancak onların birçoğu eksik bulunmaktadır.

* Özürlülerle ilgili **YASALAR** (insan hakları,çocuk hakları,Kadın hakları özürlüler Kanunu vb gibi) özüne uygun yorumlarla tam olarak uygulanmalıdır.Bu konuda ilgili Resmi - Özel kuruluşlar ve STK lar koordineli

bir şekilde çalışmalıdır.Engellilerinde her insan gibi hakları olduğu düşünülürse normal insan için ne varsa engelliler içinde o olmalıdır.

Aile; saygı, mutluluk, huzur, koruma, paylaşma, güven, birlik beraberlik gibi olguları içinde barındıran sosyal bir kurumdur. Anayasamızın 41. maddesine göre “Aile, Türk toplumunun temelidir.” denmektedir. Ailenin önemini vurgulayan bu madde toplumsal olarak bakış açımızı net bir şekilde yansıtmaktadır. Ailelerin en önemli sorumluluğu çocuklarını en iyi şekilde yetiştirmeleridir. Zihinsel engelli çocuklar, diğer çocuklardan daha fazla eğitime, sevilme ve temel gereksinimlerinin karşılanmasına gereksinim duyarlar. Aralarında tek bir fark vardır bu da eğitimi ve araç gereç ve yöntem farklılığıdır. Burada önemli olan ailelerin; çocuklarına iyi bir eğitim verebilmeleri ve ileride ki eğitim öğretim yaşamında üzerlerine düşen görevleri yerine getirebilmeleri için çocuklarının özrü hakkında bilgi sahibi olmaları gerektiğidir. Bugüne kadar özel eğitime gereksinim duyan çocuğun eğitiminde ve gelişiminde **doğal eğitimci rolünü** üstlenen aileler maalesef göz ardı edilmiş, eğitimde uygulayıcı olmaktan çok, bilgi alıcı olarak rol oynamışlardır. Oysa aile eğitiminin odak noktası, çocuk ve çocukla olan ilişkililerdir. Zihinsel engelli çocuğun doğması, aile içi ilişkileri etkileyecek bir unsur olduğuna göre bu noktada danışmanların çalışmaları önemli bir yer tutmalıdır.

Engelli Bir Çocuğa Sahip Olan Ailelerin Tepkileri ;

Belirsizlik , şok ,inkar ,suçluluk,kızgınlık , depresyon ve kabuldür . Çocuk doğduğunda artık aile yeni bir hayata alışmak zorundadır. Çoğu evlilikler bu sebepten dolayı bitebilmektedir. Bazı aileler utançtan çocuklarıyla birlikte dışarı çıkamazlar. Aile için sosyal çevre küçülebilir.

Önemli olan ailenin çocuğu olduğu gibi kabul etmesi ve yeniden hayatlarına uyum sağlamaları için gerekli desteği almasıdır.

- Anne babanın Engelli Çocuga Karşı Tutumları değişiklik göstermektedir.
- Fazla koruyucu tutum:
- Ayrıcalıklı tutum:
- Her şey özür için tutumu
- Özür için çocuğu reddeden tutum
- Özür reddeden tutum:
- Özürden yararlanma tutumu
- Normal tutum

Zihinsel engelli çocuğun eğitiminde en önemli ve etkili ortam, doğal olarak içerisinde bulunduğu aile çevresidir. Ama bu konu çoğunlukla göz ardı edilmiş olduğu için yeterli veri ve kaynak yoktur. Bazı üniversitelerin ilgili bölümlerinde (Çocuk gelişimi, Özel eğitim öğretimi vs.) ders olarak verilen bu konu daha fazla araştırılmalı ve sınırları iyi çizilmelidir

Aile Eğitimi Çalışmaları;

- Eve dayalı aile Eğitimi;
- Kuruma dayalı aile Eğitim programları

Burada uzman eğitimcinin veya danışmanın anne baba eğitiminde izleyeceği yollar çok önemlidir.

SORUNLARI ;

- 1. Eğitimde dezavantajlı görülen bireyler çoğunlukla kaynaştırma uygulamaları içinde yer bulamamaktadır. Bunların nedenleri;**
  - a. Okullarda engel gruplarına uygun düzeyde fiziksel yapının bulunmaması**
  - b. Öğretmenlerin engel tiplerindeki eğitim koşullarını bilmemeleri, ciddi davranış sorunları ile karşılık vermeleri**
  - c. Sınıf sayılarındaki fazlalık**
  - d. Okullarda yeterli personelin olmaması**
  - e. Eğitimin alt yapısının engelli bireylere uygun olarak pratik düzenlemelerinin yapılmaması**
  - f. Ailelerin çocuklarının sınıflarında dezavantajlı bireyi istememeleri**
  - g. Engelli bireylerin psiko_ eğitsel değerlendirmesinde ve eğitim tanılamlarında yetersizliklerin olması**
  - h. Engelli bireylerin eğitim görmek istedikleri eğitim kurumlarında uygun eğitim modellerinin oluşturulmamış olması**
- 2. Engelli bireylerden bazı dezavantajlı ve avantajlı gruplarında tanımlamanın yapılmamış olması ve değerlendirme sürecindeki esasların yetersiz olması**
- 3. Engelli bireyler için eğitimleriyle ilgili, birimler, kurumlar, kuruluşlar arasında etkin bir işbirliğinin ve eşgüdümün sağlanamamış olması**
- 4. Eğitim veren kurumlardaki hizmet ve personel niteliklerinin ve kaynakların azlığı**
- 5. Yeni İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde kaynaşmanın hangi engelli bireyler için söz konusu olduğunun açık olmaması dolayısıyla formel eğitim çalışmasının tüm engelliler için yapılmasının gerekliliği**
- 6. Toplumun bilinç düzeyinin tüm engelli bireylerin formel eğitim sistemi içinde görmeye hazır olmaması**
- 7. Birden fazla engeli olan bireylerin eğitim programlarında öncelik sıralamasının hangi kriterlere göre yapılacağı belirlenmemiş olması**
- 8. Parçalanmış aile olması**
- 9. Çocuğun Engelinin ilk olarak sağlık personeli tarafından belirlenmesi**
- 10. Engelli çocuk ve ailesinin sürekli sağlık izlenimlerinin olmaması**
- 11. Ailelerin yaşadığı olumsuz duyguların olması**
- 12. Bu olumsuz duygularla baş etme yöntemlerinde yetersiz kalınması**
- 13. Zeka engel çocuk ve ailesinin toplum arasına çıkmaktan çekinmesi**
- 14. Zeka engeli çocuk ve ailesine yönelik profesyonel desteğin olmaması**
- 15. Zeka engelli çocuğun bakımını sağlayacak kuruluşların olmamasının velinin ölümü halinde endişe yaratması,**
- 16. Zeka engelli çocuğun bakımını sağlayacak kuruluşların olmamasını velinin ölümü halinde endişe yaratması**
- 17. Zeka engeli çocuğun ilkokulu bitirmesinden sonraki yaşamı konusunda velinin plan yapamaması**

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Yeni bir eğitimi modelinin ortaya çıkarılması. Bunun için yurtdışı bağlantılı eğitici eğitim programlarının oluşturulması. Bu alanda yeni tutum ve davranışların geliştirilmesi

2. Genel eğitimden faydalanan çocukların özel ihtiyaçları bulunan çocuklarla bir araya getirilmesinin yaratacağı sinerjinin gelecek nesillere uyum ve hoşgörü adına katkı sağlaması

3. Tüm engellilerin özgüvenlerinde aşama kaydedilebilmesi onların ancak kendilerini ifade edebilmeleriyle mümkündür. Bu nedenle sanat eğitiminin verilebilmesi önemlidir.

4. Yetenekleri doğrultusunda gelişen bireysel eğitim müfredat programı her çocuk için yapılmalı, engelli çocuklar için ise donanımlı özel bir ekip tarafından belirlenmelidir. Bu da okulda yetenek kurullarının branşlara göre kurulmasına bağlıdır.

5. Avrupa Birliği Ülkeleri ile Türkiye arasında özel eğitim alan öğrencilerin özel eğitimlerinin karşılaştırılması ve karşılıklı alışveriş için öğrenci değişim programlarının başlatılması gerekmektedir. Bu değişim programı bir ebeveyn eşliğinde , görevli izinli sayılan bir hemşire kontrolünde belli bir bütçe ayrılarak gerçekleştirilmelidir.

6. Özel eğitim alan öğrencilerin ailelerine (Anne, baba,kardeş, dede, dayı, amca, teyze vs) özel psikolojik destek hizmetlerinin özel eğitim okullarının tümünde sağlanması okuldaki eğitimin kalitesine olumlu katkı yapacaktır.

7. Görerek ve dokunarak öğrenme her insan için daha etkili bir öğrenmedir. Özel eğitim alan çocuklar için de aynı oranda önemlidir. Bu nedenle okullardaki eğitimin daha çok görsel ve dokunsal olarak gerçekleşmesine olanak sağlanması, tüm eğitimcilerin buna uygun teknikleri geliştirmelerine fırsat verilerek bütçe ayrılması gereklidir.

8. Özel eğitim okullarında öğrencilerin kullandığı aparatların okullara temini eğitim kalitesi için önemlidir. Bu nedenle okulların yurt dışı ve içi üretici firmalarla doğrudan temasını kolaylaştırıp malzeme alımını hızlandıracak sistemin oluşturulması gerekmektedir. Hızla büyüyen çocukların en önemli gereksinimi olan aparatların en erken zamanda okullara ulaşması ön koşuldur.

9.Derslik sayısı 15 i geçen her ilköğretim okulunda Alt özel sınıflar açılmalı,Bu alt özel sınıflarda görev alacak öğretmen eksiklerinin giderilmesi

10.Eğitim fakültelerinde yeteri kadar zihinsel engelliler bölümü açılmalı

11.Alt özel sınıflardaki öğrenciler kaynaştırma yolu ile eğitim öğretim yapılmalı

12. Evleri uzak olan öğrencilere taşıma hizmeti sağlanmalı(Kaymakamlıklar aracılığıyla)

1-Ailenin eğitimsizliği

2-Ekonomik olarak yetersizlikler

3-Ulaşım Sorunları

4-Barınma

5-Toplumdan Dışlanmışlık hissini oluşması

Çözüm Olarak;

Bu engelli öğrencilerimiz için Devletimiz her türlü imkanı seferber etmiş durumdadır yukarıda sayılan sorunları çözme noktasında **yeni okulların açılması ,ulaşımın tamamen devletin eliyle verilmesi ,engelli çocuklarımızın ailelerini engelli maaşı bağlanması, ailenin uzman kişilerce eğitimden geçirilmesi, kimi okullarımızın yatılı olarak hizmet vermesi.**

Ancak;

Tüm bunlara rağmen Gaziantep' de tam donanımlı olarak engelli çocuklarımıza hizmet veren devlet okulu sayısı çok yetersizdir. Öğretmen eksikliği mevcuttur. İmkanlar dahilinde bu konuda ciddi çözüm gerekmektedir.

Bunun içinde ilimizde yaşayan engellilerin, ailelerinin sorununu ve çözüm önerilerini tartışarak hep birlikte STK'larında katılımıyla ortaya koyacak bir oluşum ve toplantılar yapılması gerekmektedir. Sözgelimi ilimizde konusu sadece özürlüler olan ve tüm kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla bir **ÖZÜRLÜLER ŞURASI** yapılmalıdır.

ÖRGÜN EĞİTİM ALT KOMİSYON RAPORU

07 AGUSTOS 2007

Sevilay ŞAHİN

Ahmet TILFARLIGİL

Eyyüp ÖZCAN

Mehmet ÖZ

(İlköğretim – Ortaöğretim)

A. ARSA-DERSLİK

- Okul öncesi eğitimde okullaşma oranını artırmak için velilerin bilinçlendirilmesi ve buna paralel olarak mevcut derslik sayısının artırılması gerekmektedir. Bu gerek anaokulu yapımıyla gerekse ilköğretim ve ortaöğretim kurumları bünyesinde anasınıfı oluşturularak gerçekleştirilebilir. İlk etapta ikili öğretim ile derslik ihtiyacı azaltılabilir.
- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısının azaltılmasına yönelik yeni okul binaları yapılmalıdır.
- İlköğretimde öğrencilerin büyük bir kısmı ikili öğretim yapan okullarda bulunmaktadır. Bu öğrencilerin normal eğitime geçmelerini sağlanması Eğitim-Öğretimin kalitesini artırıcı önce etki sağlayacağı düşünülmektedir. Bu nokta yeni dersliklere ihtiyaç duyulmaktadır.
- Okul ihtiyaçları için arsa tahsisi gerekmektedir. Belediyelere bu noktada önemli görevler düştüğü düşünülmektedir. İmara açılan yerlerin önce okul yerlerinin ayrılması gerekir. Ayrılan arsaların problemlerinin ayıklanıp Milli Eğitim Müdürlüğüne tahsis edilmelidir.
- Ayrıca, Milli Emlak Müdürlüğü'nün arsaları şehir merkezinde var ise bu arsalar belediyeler aracılığıyla Milli Eğitime aktarılmalı, Milli Emlak Müdürlüğüne belediyenin şehir dışındaki arsalarından takas yapılmalıdır.
- Bunların yanında özellikler ortaöğretimde bazı dersler uzaktan eğitim yoluyla verilerek derslik ihtiyacı azaltılabilir.

B. GÖÇ

- Göçle gelen nüfusun yaşadığı bölgelerde okul devam oranlarının artırılmasına yönelik aile bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Ayrıca bu bölgelerde nüfusun yoğun olması nedeniyle derslik ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır. Bunları giderecek yeni derslikler yapılmalıdır.
- Göçle gelen nüfusun profili ortaya çıkarılmalı, sorunları tespit edilmeli ve çözüme yönelik gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Yılın belirli dönemlerinde ekonomik durumu yetersiz ailelerin çocukları tarlalarda ve sanayide çalıştırılmakta, bunu sonucunda çocuklar eğitimlerine ara vermek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle Tarladan Okula ve Haydi Kızlar Okula gibi projelerin etkinliğinin artırılarak daha geniş kitlelere yayılması sağlanmalıdır

- Ortaöğretimde okullaşma oranını artırmak için derslik sayısı artırılmalıdır. Okul öncesinden ortaöğretime kadar tüm kademelerin bir arada olduğu kampus biçiminde yapılanmaların faydalı olacağı düşünülmektedir.
- Ortaöğretim öğrencilerinin yaklaşık %28'i meslek liselerine %72'si ise genel liselere devam etmektedir. Ortaöğretimde mesleki eğitimin oranı oldukça düşüktür.
- Bu kapsamda yurt genelinde Bakanlıklar ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Öncelikle bu çalışmaların ilimiz genelinde daha etkin hale getirilmesi sağlanmalı ayrıca mesleki eğitimi teşvik edici yeni projeler üretilmelidir.
- Mesleki eğitimde okullaşmanın artırılması için yeni meslek liselerin açılması ve buralarda faaliyete geçecek bölümler tespit edilirken il genelinde sektör analizlerinin yapılması uygun olacaktır.

D. HİZMETİÇİ EĞİTİM

- İl bünyesinde hizmet içi eğitim enstitüsü bulunmamaktadır. Böyle bir kurumun açılması ilimiz personelinin eğitimi için önemli olduğu düşünülmektedir.
- İl bünyesinde tüm yöneticileri kapsayacak şekilde bir "Yönetici Eğitim Programı" başlatılarak çağın gerektirdiği yeni yönetim yaklaşımları konusunda eğitimler verilmeli ve bunları gerçekleştirirken üniversitelerin desteklerinden yararlanılmadır.
- Öğretmenlere yönelik branşları göz önünde alınarak eğitimler tasarlanmalıdır. Bu eğitimlerde özellikle yeni öğretim programının etkin bir biçimde uygulanması için gereken çalışmalar yapılmalıdır.
- İl ve ilçe teşkilatlarındaki personele gerçekleştirdikleri görevleri daha etkin yapabilmelerini sağlayacak eğitimler verilmelidir.

E. EĞİTİMİN SÜREKLİ ANAGÜNDEM OLMASI

- İlimizin eğitim sorunlarıyla ilgili tüm kuruluşların işbirliği içinde çalışması oldukça önemlidir. Bu noktada üniversite bu işbirliğini geliştirici yönde önemli katkılar sağlayabilir ve çeşitli projeler üreterek lokomotif rol üstlenebilir.
- Yazılı ve görsel basın yoluyla ilimiz eğitim sorunlarını gündemde tutup çözüme götürecek çalışmalar, toplantılar ve incelemeler yapılabilir.
- Sivil toplum kuruluşları bünyelerinde oluşturacakları birimlerle eğitime ilişkin sorunlara çözüm yolları üreterek bunları geniş katılımlı platformlarda tartışabilir.
- Diğer illerin il ve ilçe müdürlükleri ziyaret edilerek ortak sorunlara çözüm bulunmaya çalışılmalıdır.

YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNDEKİ SORUNLAR

VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Türkiye’de yükseköğretime geçişi tam anlamıyla analiz edebilmek için sorunun nereden kaynaklandığını bilmek gerekmektedir. Genel bir ifadeyle ülkemiz-de üniversite önündeki yığılmanın toplumsal gelişme ve hızlı değişimlerden kaynaklandığını söylemek mümkündür. Şöyle ki;

Türkiye’de ortaöğretimde okullaşma oranı yıldan yıla yükselmekte, dolayısıyla yükseköğretimi talep edenlerin sayısı sürekli artmaktadır.

Ortaöğretimin özellikle de mesleki-teknik ortaöğretimin sağlıklı bir yapıda olmaması yanında, mesleki ortaöğretim ile iş hayatı yani sanayi arasında sağlıklı bir ilişkinin kurulamaması sonucunda hemen her türdeki ortaöğretim kurumunu bitiren gençler doğrudan yükseköğretime yönelmektedirler. Ortaöğretim-den sonra iş bulamayan, buldukları işlerde mutlu olamayan, çalışmak istemeyen, daha iyi bir konumda askerlik yapmak isteyen veya askerlik hizmetlerini herhangi bir gerekçeyle ertelemek isteyenler de çözümü yükseköğretime geçişte aramaktadır.

Bir yükseköğretim kurumuna daha önce yerleştirilmiş olduğu halde, bilim, sanat veya meslek dalını değiştirmek isteyen öğrenciler de giriş sınavlarına yeniden girmek istemektedirler.

- Sınavın yılda bir defa düzenlenmesinin yol açtığı sorunları ortadan kaldırmak için, şu anda düzenlenmekte olan sınavlar yılda değişik aralıklarla birkaç kez yapılabilir. Öğrenciler aldıkları en yüksek puan değerleriyle Öğrenci Yerleştirme Merkezi’ne başvurarak istediği bir üniversiteye girebilir.
- Sınavlarda soruların dağılımında, meslek liselerinden gelen öğrencilerin de mesleki bilgi düzeylerini ölçecek sorulara yer verilmelidir. Çünkü sınavı alan öğrenciler içinde meslek lisesi çıkışlı olanların ve bu liselere paralel olarak girilen üniversitelerin ilgili bölümlerinin bütün üniversite öğrencileri içindeki oranı az değildir. Böyle bir düzenleme, meslek liselerine devam eden öğrencilerin mesleki derslere verdikleri önemi artıracaktır.
- Türk Milli Eğitim Sisteminin dünyadaki sistemleri göz önünde bulundurduğumuzda üstün bir yönü vardı. Eğitim yoluyla insanlar sosyal durumu, ekonomik durumu ne olursa olsun en tepedeki birimlere kadar yükselme imkanına sahipti. Eğitim sisteminin bu özelliği sayesinde herkes çalıştığı takdirde bir yerlere gelebileceğini düşünürdü. Bu güvenden dolayı da her ildeki, her düzeydeki okulda ayrı bir şevk ve heyecan vardı. Şu andan yaşları 30’un üstünde olan insanlar böyle bir sistemin ürünü sayılır. 1990’lı yıllara kadar üniversite sıralarında ülkenin dört bir tarafından gelen öğrencilere rastlardınız. Bürokraside üst düzeylere kadar gelen kişilerin önemli bir kısmı ülkenin değişik yerlerinden gelen eğitilmiş kişilerden oluşmaktaydı.
- Bu tabloyu demokrasisi, ekonomisi ne olursa olsun Avrupa ülkelerinde görmek mümkün değildir. Bu bize özgü olan bir özellikti ve farklılıktı. İşte bu özelliği maalesef kaybetmeye başladık. Bugün artık üniversitelerimizde sadece belli yerlerden ve okullardan gelen öğrenciler okumakta. Binlerce okulumuz geleceğin yüksek eğitilmiş bireylerini yetiştirme heyecanını kaybetmiş durumda. Eğitim yükseltici değil Batı ülkelerinde olduğu gibi eleyici bir işlev görmekte artık
- Şu andaki sistem, özellikle yüksek eğitime sadece belli okulları bitirenlerin devam edebilmesini sağlayacak şekilde dizayn edilmiş durumda. Katsayı uygulaması belli

derecede düşmüş durumda. Böyle bir şey olamaz. Bizim eğitim geleneğimize hiç yakışmayan bu katsayı uygulamasını kim hangi akılla uydurmuş anlamak mümkün değil. Bu milyonlarca öğrenci için şu anlama geliyor: Okuduğun okulun ortalaması düşükse hiç uğraşma eline bir şey geçmez. Üniversitelere yerleşmek adeta spor turnuvaları haline gelmiş durumda. Takım kazanırsa oyuncu da kazanır yaklaşımı sergilenmektedir. Eğer bu uygulama devam ederse milyonlarca öğrencinin yaşayacağı çaresizlik duygusunun toplumda yol açacağı tahribatları hayal etmek mümkün değildir.

- Lisede bir dalda eğitim gören bir kişinin ÖSS’de “alan dışı” olarak kabul edilen başka bir dalı kazanmasının neredeyse mümkün olmaması da yarı bir sorun. Böyle bir uygulamanın zekayla ilgili yeni yaklaşımlara ters olduğu bilinmelidir. Kimse bu şekilde yöneltmenin yapıldığını düşünerek kandırmasın. Bu çok yönlü zeka türlerine sahip olan bireylerin potansiyellerini köreltmektir. Bu ülkede fen-matematik bilen sosyaleilere ve sosyal bilimlere vakıf fencilere ihtiyaç vardır. Yani zeka paradigmasının da gereği çok yönlü olmaktır. Bu yüzden üniversitelere yerleştirirken lisede okunan alan göz önünde bulundurulmalı ama sayısal okuyanların sözel alanlara, sözel okuyanların da sayısal alanlara isterlerse yönelebilmeleri mümkün olabilmelidir. Yani sayısal okuyan bir öğrencinin hukuk okuma şansı da olmalıdır.
- Eğitim alma konusunda bu toplumda ayrı bir enerji ve istek var. İmkan olsa herkes eğitim almak istiyor. Herkesin idealinde ilerlemek ve yükselmek var. Bu iyi bir şey. Bu ruhu ve motivasyonu kaybetmemek gerekir.
- Bilindiği üzere, eğitim bir sistemdir ve okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ve lisansüstü öğretim, eğitim sisteminin alt sistemleridir. Sistem yaklaşımına göre alt sistemlerdeki bir hata üst sistemi olumsuz biçimde etkilemektedir. Çünkü, bir alt sistemin çıktısı bir üst sistemin girdisini oluşturmaktadır. Bu bağlamda yaklaşıldığında yükseköğretimin temel girdisi, hammadde olan öğrenci, ortaöğretimin bir çıktısı yani ürünüdür. Sanayiciler, niteliksiz bir hammadde ile nitelikli bir mal üretilemez derler. Bu söz eğitim için de geçerlidir. Ortaöğretim sistemindeki yapısal bozukluk ve bu yapısal bozukluktan kaynaklanan niteliksizlik, yükseköğretimin niteliğini de doğrudan etkilemektedir.
- Her lise mezununun yükseköğretim görmesi mümkün değildir ve dünyada örneği de yoktur. çağdaş standartlarda ortaöğretimden mezun olanların 2/3’ü hayata ve bir mesleğe, 1/3’ü yükseköğretime yönlendirilmektedir. Ülkemizde bu oran tersine işlemektedir. Daha açık bir ifadeyle Türkiye’de mesleki teknik ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin toplam ortaöğretim öğrencileri içindeki payı %35, genel liselerinki ise %65’tir. Mesleki-teknik ortaöğretime bitiren %35’in de tek hedefi hemen her alandaki yükseköğretime girmek olunca üniversiteye geçiş giderek kör düğüm olmaktadır.
- Bunun yanında, ortaöğretimin niteliği de başlı başına bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Sistemsizlik sonucunda özel dersaneler (Özel okullar değil, burada söz konusu olan özel dersanelerdir. Zira, her kademedeki özel eğitim kurumlarının sistem içindeki paylarının artması arzu edilmektedir) adeta eğitimde ikinci bir sektör olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Neredeyse liseler sadece diplomayı kotarmak için gidilen okullar, dersaneler ise üniversitenin anahtarı konumuna gelmiştir. 1970’li yılların ortalarından itibaren de bu gücü kimse kıramamaktadır. Böylece, parası olan dersanelere giderek, özel öğretmenler tutarak, ne kadar doğru ölçtüğü tartışılabilir olan, 3,5 saatlik sınavın gereklerine göre hazırlanmakta, parası olmayan ise parası olanlardan kalan kontenjanlara veya onları istemedikleri yükseköğretim kurumlarına mecbur olmaktadır. Böyle bir durumla Anayasa’nın ve Milli Eğitim Temel Kanunu’nun “Eğitimde İmkan ve Fırsat Eşitliği” nasıl bağdaştırılabilir?

ağırlıkla ve çok soyut bir biçimde bilgi toplumunun gerektirdiği insan gücünü yetiştirmekle sınırlandırılmış olmasıdır. Yükseköğretimin işgücü piyasalarıyla ilişkilendirilmeyişinin temel göstergelerinden biri, üniversiteye giriş sınavı öncesinde yükseköğretim kurulu tarafından belirlenen değişik programlara alınacak öğrenci kontenjanlarının yıllar itibariyle sadece marjinal değişikliklere uğrayan son derece durağan yapısıdır. Yükseköğretimin işgücü piyasalarıyla yeterli düzeyde ilişkilendirilmeyişinin bir diğer göstergesi işsizlik oranının üniversite mezunları arasında ülke ortalamasından daha yüksek oranlara ulaşması ve bu oranın bazı alanlarda özellikle çok yüksek olmasıdır.

ÖZEL ÖĞRETİM ALT KOMİSYON RAPORU

07 AGUSTOS 2008

Sevilay ŞAHİN

Ahmet TILFARLIĞİL

Mehmet ÖZ

Elvan GÖZÜYUKARI

İbrahim ERBALCI

GİRİŞ

Türkiye’de eğitim alanındaki en büyük sorun, eğitime olan talep artışı ve buna paralel olarak devletin bu talebi karşılamadaki fiziki ve ekonomik yetersizliğidir. Zira bireylerin eğitime olan talep artışı ile birlikte eğitimden beklentiler de farklılaşmaktadır. Bunun içindir ki eğitim alanında üretilmeye çalışılan alternatif çözüm önerileri daha güncel konular olarak karşımıza çıkmaktadır. Küreselleşmenin ve yeni ekonominin kurallarına uyum sağlayabilmenin ön koşulunu eğitime verilen önem ve eğitime yapılan yatırımlar oluşturmaktadır. Türkiye’de eğitime yapılan kamu harcamalarının Gayri Safi Milli Hasıla içindeki payı dünya ülkeleri arasındaki sıralamada en alt sırada yer almaktadır

Dünyanın her yerinde eğitim öğretim işi devletlerin kontrolünde yürütülse de halkın bu eğitime katkı yapması her zaman teşvik edilmiştir. Ülkemizde özel okullar deyince akla ilk olarak Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde açılan yabancı okullar gelmektedir. Bu okullar ait oldukları ülkeler tarafından ham maddi ham manevi olarak desteklenmiş, bir bakıma da kültürel etkileşime hizmet etmişlerdir.

Günümüzde bilim ve teknoloji akıl almaz bir hızla ilerlemektedir. Çağı yakalamak ve çağdaş ülkelerin eğitim seviyesine ulaşmak ancak kaliteli ve etkin bir eğitim ile mümkündür. Ekonomik büyüme ve kalkınma ile rekabetin itici gücü eğitimidir. Toplumlar eğitimin gerekliliğine gün geçtikçe daha fazla ihtiyaç duymakta ve eğitimin yaygınlaştırılması ve başarının yükseltilmesi için eğitime daha fazla kaynak aktarılmasını istemektedir.

Devlet tarafından eğitim için yapılan harcamaların küçümsenmeyeceğini, ancak toplumumuzdaki hızlı nüfus artışı ve ülkemizin ekonomik gücü ile birlikte devletimizin eğitime ayırdığı bütçe oranı dikkate alındığında, özel sektörün eğitim alanına yatırım yapması ve bunun teşvik edilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, özel okulların Türk Eğitim Sistemine ekonomik katkıları değerlendirilmiştir.

Devletin, kişilerin maddi ve manevi varlığının geliştirilmesini sağlayan kurumları açması öncelikli görevidir. Ayrıca, kişiler ve devlet toplumdaki refah seviyesini artırmak, yüksek gelir seviyesine ulaşmak ve sermaye birikimi sağlamak amacıyla da eğitime yatırım yapmaktadır.

Bir ülkedeki genç nüfus, o ülkenin geleceği ve bekası için çok önemli bir zenginliktir. Bu genç nüfusun nitelikli ve donanımlı bir şekilde geliştirilmesi de hayati önem taşımaktadır. Türkiye 21. yüzyılda mevcut genç nüfusu eğitmek ve üreten insanlar olarak hazırlamak için çok çaba sarf etmek zorundadır

Günümüzde özel okullar Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuyla çıkarılan Tevhid-i Tedrisat kanunu ve daha sonra buna dayandırılarak çıkarılan 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları yasasına bağlı olarak çalışmaktadır. Özel öğretim kurumları deyince özel okullar, dershaneler, sürücü kursları, özel eğitim merkezleri, etüt merkezleri vb gelmektedir. Biz burada önemini dikkate alarak Gaziantep’te sadece özel okulların sorunlarına ve çözüm önerilerine yer vereceğiz.

Eğitimle ilgili diğer problemlere paralel olarak özel okullarda bu problemlerden nasibini almıştır. Özel okullarda okuyan öğrenci oranı oldukça düşük olduğu ülkemizde Gaziantep'te bu oran daha da düşüktür. Avrupa ülkelerinde özel okulların genel eğitim içerisindeki payı; Almanya'da %14, Fransa'da İlköğretim ve okul öncesi eğitimde %13,6, Ortaöğretimde ise, %20, Hollanda 'da ilk ve orta okul öğrencilerinin %70, İsviçre 'de % 5, Danimarka'da %12 ve Amerika' da %9.2'dir.

İlimizde bu rakam çok yaklaşılmasına rağmen henüz yüzde 2'yi bulmamıştır. İlimizde tüm okullarda okuyan öğrenci sayısı 381 757'dir, özel okullarda okuyan öğrenci sayısı sadece 7600'dir. Buradan anlaşılıyor ki özel okulların en büyük problemi yeterli ilgiyi görmemesidir. **Detayına girmeden ifade etmek gerekirse sanayileşmiş şehrimizde özel okullarda çocukların okutabilecek ekonomik güçte insan sayısı daha fazla olması gerektiği ortaya çıkmaktadır.**

DURUM ANALİZİ

Özel okulların yaygınlaşmaya başlaması eğitim sektöründe rekabeti doğuracaktır. Rekabetin artması durumunda daha fazla eğitim hizmeti sunulur, maliyetler azalır ve nitelik artar. Türkiye'de Özel okulların sayısının az olduğu bir gerçektir. 27 tane özel öğretim kurumunun olduğu Gaziantep'i emsal ilerle karşılaştırdığımızda örneğin Konya'da 40, Eskişehir'de 20, Antalya'da 38, Kayseri'de 24, Bursa'da 58 adet özel öğretim kurumu bulunmaktadır. İlk bakışta diğer illerle çok farkımız yokmuş gibi görünse de Gaziantep'in nüfusuna oranla bu sayı az gelmektedir.

Bu alanda önemli bir adım 4842 Sayılı Kanunla atılırken, 24 Nisan 2003 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere mükelleflerin kendilerine, eş ve çocuklarına ilişkin eğitim harcamalarının beyan edilen gelirin yüzde 5'ini aşmamak şartıyla gelirden indirilebilmesi imkanı getirilmişti. 5228 Sayılı Kanunla da özel okulların teşvik edilmesi politikasına uygun hareket edilerek 1 Ocak 2004 tarihinden itibaren faaliyete başlayan eğitim ve öğretim işletmelerinin kazançlarının belli şartlarla gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesi sağlanmıştı. Ayrıca 2005 yılında yapılan düzenleme ile de hem dersane hem de özel okullardan alınan KDV oranları yüzde 18'den yüzde 8'e çekilmiştir.

SORUNLARI

- Gaziantep'te özel okulların problemleri ülke genelinde özel okulların problemler ile aynıdır. Bunlar;
  - Halkın özel okula harcadığı parayı gereksiz görmesi.
  - Özel okulun insanların gözündeki imajı
  - Özel okul yöneticilerinin veliyi müşteri gibi görmesi sonucunda sağlıklı eğitim yapılamaması.
  - Özel okulların ticari bir işletme gibi yönetilmesi
- Devlet tarafından özel okullara yeterli maddi manevi destek verilmemesi.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- 1- Özel okulların çoğalmaya başlaması eğitim sektöründe rekabeti doğuracaktır. Rekabetin artmasının doğal sonucu olarak daha fazla eğitimsel hizmetler sunulur. Özel okullar kendi imkanlarını kullanarak eğitime yeni kaynaklar aktarabilirler. Özel okulların yaygınlaşması sonucunda, devlet tasarruf yapabilir ve buna dayalı olarak da devlet okullarındaki öğrenci başına düşen birim harcamaları yükseltebilir.

2- Devlet, özel okulların açılmasını özendirmedi, yaşamasına katkıda bulunmalıdır. Özel okulların gelişmesi sadece kendi kaynaklarıyla sağlanamaz. Özel okulların gelişmesinde devlet desteği kaçınılmazdır.

3- Eğitim sistemimizin gelişmesine ve eğitimde kalitenin artmasına öncülük eden özel okulların süreklilikleri, çekebildikleri öğrenci sayısına bağlıdır. Bunun için okullardaki öğrenci maliyetlerinin ve dolayısıyla fiyatların uygun miktarlara indirilmesi gereklidir. Öğrenci maliyetlerinin ve eğitim-öğretim hizmetlerinden alınan katma değer vergisi oranının indirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

4- Devletin öğrenci başına en çok para harcadığı mesleki ve teknik öğretimde, özel mesleki ve teknik okulların yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Genel olarak özel okulların, üniversiteye öğrenci hazırlama işlevinin yanında, mesleki ve teknik öğrenim ile güzel sanatlar alanında yatırım yapmalarının gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

5- Gelişmiş ülkelerde devletin gözetimi ve denetimi altında bulunan özel okullara, devlet bütçesinden, belediye fonlarından; personel aylıkları, işletme giderleri ve öğrenci bursları ile okul binalarının yapımı ve onarımı gibi çeşitli yönlerden özel okullara mali yardım yapılmaktadır. Ülkemizde de uygulanabilir. Örneğin, idari yapımızı aldığımız Fransa Devleti, kanun ve yöneliklere bağlı kalarak eğitim hizmeti veren okulların personel maaşlarını ve çeşitli giderlerinin bir kısmını devlet bütçesinden karşılamaktadır. Ülkemizde bulunan özel okullara bu ve buna benzer mali yardımların yapılması halinde özel okul sayıları artacak, kalite yönünde daha yüksek bir eğitim verilecek, diğer taraftan da 40-50 kişilik sınıfların ve ikili eğitimin önüne geçilmiş olunabilecektir.

SONUÇ;

Sonuç olarak şu denebilir; halkımızın her türlü ekonomik zorluklara katlanıp çocuklarını iyi eğitim alacağı iyi bir özel okulda okutması dolaylı yoldan da olsa eğitime katkı sağlayacaktır.

Sayılar

ÖZEL OKULLARDA OKUYAN ÖĞRENCİ SAYISI

YILLAR	O.Öncesi	İlköğretim	Ortaöğretim	Toplam
2002-2003	6.557	155.868	56.429	218.854
2003-2004	9.059	160.888	69.299	239.246
2004-2005	11.371	172.348	70.163	253.882
2005-2006	14.633	189.090	75.693	279.416
2006-2007	19.401	213.071	86.458	318.930
2007-2008	24.740	226.187	93.842	344.769

YAYGIN EĞİTİM ALT KOMİSYON RAPORU

07 AGUSTOS 2008

Zerrin SÖYLEMEZ

Celal KARTAL

Yüksel KAYADALEREN

Esin ÖZGÜL

GAZİANTEP KENT KONSEYİ EĞİTİM ÇALIŞMA GURUBU

YAYGIN EĞİTİM RAPORU

İçerik

Yaygın Eğitimin Tanımı
Yaygın Eğitimin Amacı
Yaygın Eğitimin Kapsamı
Yaygın Eğitim Nerede/Nasıl yapılır?
Yaygın Eğitimin İlkeleri
Yaygın Eğitimi Kimler Verir?
Konular Nasıl Belirlenir?
Şehrimizde Yaygın Eğitim
Önerilerimiz

Yaygın Eğitimin TANIMI

■ Tanım I

Yaygın eğitim, örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen formal eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar. Yaygın eğitimde belli bir yaş sınırı yoktur. Her yaş grubu için (genç, yetişkin v.b.) yaygın eğitim faaliyetleri düzenlenebilir(1).

■ Tanım II

Yaygın Eğitim, örgün eğitim olanaklarından hiç yararlanmamış durumda olanlara, gittikleri okullardan erken ayrılanlara ya da örgün eğitim kurumlarında okumakta olanlara ve meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitimidir(2).

Yaygın Eğitimin AMACI

Yaygın eğitiminin amaçları; aklın geliştirilmesini sağlamak, bireyin kendisini geliştirmesini sağlamak, bireysel ve toplumsal gelişmeye katkıda bulunmak ve toplumsal değişmeye destek olmaktır. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında yaygın eğitimin amacı; milli kültür birliğinin sağlanması, vatandaşlık eğitiminin sağlanması ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünün yetiştirilmesidir(3).

Yaygın Eğitimin KAPSAMI

Yaygın eğitimin kapsamı, örgün eğitimin kapsamından daha geniştir. Çünkü; Türkçe konuşamayan, okur-yazar olmayan, veya yalnızca okuyup yazabilen, örgün eğitim sisteminin belli bir kademesinden ayrılan veya örgün eğitimi tamamlayan tüm yurttaşlar, değişik yaşta kadın-erkek, sağlam-özürlü, bir işi veya mesleği bulunan veya bulunmayan tüm yurttaşlar yaygın eğitimin kapsamına girerler.

Yaygın eğitimle ilgili ilk çalışmalar İngiltere’de 1776’da denizcilere yönelik olarak başlatılmıştır. Türkiye’de ise, yaygın eğitimle ilgili ilk uygulamalı çalışmalar 1922’de halk mektepleri ile başlamıştır. Ancak yaygın eğitim kavramı ilk defa 1966 yılında Yaygın Eğitim Özel İhtisas Komisyonu raporunda kullanılmıştır. Daha sonra sırasıyla; İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, Milli Eğitim Reformu Çalışma Grubu Raporunda, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında, Milli Eğitim Temel Kanununda ve Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında yer almıştır(4).

Yaygın Eğitim NEREDE/NASIL YAPILIR?

Yaygın eğitim, ailede, çevrede, iş yerinde, her yerde, her fırsatta, sürekli ve yaşam boyu verilen bir eğitimidir . Yasal olarak yaygın eğitim Halk Eğitim Merkezleri, Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü, Pratik Kız Sanat Okulları, Mesleki Teknik Eğitim Merkezleri, Diğer resmi/özel kuruluşlar (izin alarak), belediyeler, Türkiye İş Kurumu, meslek odaları, dernekler, vakıflar v.b. tarafından verilir.

Yaygın Eğitimin İLKELERİ

Milli eğitimin genel amaçları ve temel ilkeleri ile ilgili yönetmeliğin 5. maddesine göre ilkeler; herkese açıklık, ihtiyaca uygunluk, süreklilik, bilimsellik, planlılık, yenilik ve gelişmeye açıklık, gönüllülüktür.

Yaygın Eğitimi KİMLER VERİR?

- Örgün eğitimden öğretmenler
- Yaygın Eğitim öğretmenleri
- Usta öğreticiler
- Gönüllü emekli öğretmenler
- Gönüllü öğreticiler
- Öğretmeyi öğrenenler (onaylı kurslardan belge almış)

Konular Nasıl Belirlenir?

Eğitim konuları, Milli Eğitim Bakanlığı, Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 47. maddesi gereği olarak eğitim ihtiyacı analizi yapılarak belirlenir. Eğitim ihtiyaçlarını belirleme çalışmaları toplantı, görüşme, anket, gözlem ve benzeri bilimsel yöntemlerden uygun olanları ile gerçekleştirilir.

ŞEHİRİMİZDE YAYGIN EĞİTİM

Şehrimizde yaygın eğitim kursları genellikle,

■ Okuma yazma kursları (1. ve 2. kademe)

■ Beceri kursları (spor, halk oyunları, dil ve bilgisayar, dikiş-nakıs v.b)

■ İş edindirme kursları (Emlak danışmanlığı, Motorlu taşıt sürücülüğü, kalorifer ateşçiliği v.b) şeklindedir. Kursiyer sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	K	E	T
Büyükşehir Bel.	2261	1341	3592
Şehitkamil Bel.	2308	789	3097
Şahinbey Bel.	1344	306	1650
Şehitkamil Hem/Aso	2050	1052	3102
Şahinbey Hem/Aso	10131	7775	17906

Alt Komisyon Önerileri

■ Eğitim yapılan binaların fiziki yetersizliklerinin giderilmesi,

■ Yerel yönetimlerce yapılan Mahalle Evlerinin sayılarının artırılması,

■ Mahalle Evlerinin fiziki şartlarının ve donanımlarının iyileştirilmesi,

■ Kütüphaneler, müzeler ve atıl kamu binalarının yaygın eğitime açılması,

■ Yararlanıcı sayısının artırılması,

■ Kurs konularının genel yeterliklere de yer verecek şekilde eğitim ihtiyacı analizi ile belirlenmesi.

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ RAPORU

Yapımı Biten Çalışmalar

Yapımı Devam Eden Çalışmalar

Yapımı Planlanan Çalışmalar

07 Ağustos 2008

Mehmet ÖZ

ÇALIŞMALARI

- 2008-2009 eğitim-öğretim yılında başlamak üzere Sebahattin Zaim Sosyal Bilimler Lisesi, Mehmet Api Adalet Meslek Lisesi ve Anadolu İletişim Meslek Lisesi açılmıştır.
- Okullarda ve Halk Eğitim Merkezlerinde OKS ve ÖSS hazırlık kursları düzenlendi
- OKS ve ÖSS tercih ve danışma merkezleri kuruldu ve çalışıyor.
- RAM(Rehberlik araştırma merkezi) kanalıyla ders çalışma teknikleri semineri verildi.
- RAM ve okul müdürlükleri kanalıyla aile ziyaretleri ekipleri kuruldu ve aile ziyaretleri yapıldı.
- Okul aile birliği başkanlarıyla İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü yöneticilerin katılımıyla 3 kez toplantı yapıldı.
- Kantincilerle İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü yöneticilerin katılımıyla 2 kez toplantı yapıldı.
- Kurumlarımızdaki kantinci ve öğrenci servis şoförlerine kurs düzenlendi.
- İl Özel İdaresinin desteğiyle okullarda temizlik amaçlı hizmet alımı yapılmıştır.
- Sanayide özel sektörle iş birliği yapılarak kurslar açılmış piyasanın ihtiyacına cevap verilmiştir.
- Mesleki eğitime bağlı olarak ülkemizde 6 eğitim bölgesinden birisiyiz. Başarıyla MEGEP projesini bitirdiğimiz için İKMEP(İnsan Kaynakları mesleki eğitim projesi) bölgemizde uygulanmaya başlanmıştır.
- Yaygın Eğitimde kurslar çeşitlendirilmiş insanlar eğitilmiş özel sektöre ara elaman temininde faydalı olunmuştur.
- **AB projelerinde 2008 yılında 2007 yılındaki 31 proje ile Türkiye 6.cısı olduk.**

	2005	2006	2007	Toplam
Sunulan AB Proje sayısı	15	46	65	126
Kabul Edilen Projesi Sayısı	4	9	21	34
AB Projeleri kapsamında ilimizdeki Eğitim Kurumlarının AB 'den Aldığı Toplam Hibe (Euro)	37.000	98.225	293.977	429.202
Yararlanıcı Sayısı	34	63	265	352

- Gençlik Projeleri kapsamında alınan hibe ile başlatılan proje kapsamında ilimizde bulunan gençlere “bilinçli donör” kavramı ve kan bağışının önemi kazandırılmaya çalışılmaktadır.
- **TKY (Toplam kalite yönetiminde) Kaliteli Okul yarışmasında Sanko Özel okullarımız Türkiye 2.cisi olmuştur. Kaliteli Ekip alanında Mehmet Türkan Akcan İlköğretim okulumuz Türkiye’de ilk 16 okul arasına girmiş bu okullarımız ödül ve kalite beratı almıştır.**
- **Eğitimde İyi Örnekler kapsamında Şahinbey Kenan Evren İ.Ö.O. kantini Türkiye 17.si olarak örnek seçilmiştir.**

Verimlilik, Öğrencilerin, Öğrenenlerin gözüyle başarısızlık nedenlerimiz adı altında anket uygulanmış. Eğitim iyileşmesi için 2013 yılı hedef seçilmiş Çalışmalar devam etmektedir.

- Öğrenme stilleri semineri verilmiştir.
- Yönetim sorunları adı altında anket uygulanmış.Çözümler üretilmiş uygulanmaya başlanmıştır.
- Küresel ısınmayla alakalı GASKİ ile proje yapılmıştır.Okullarımızda seminerler verilmiştir.
- İlimizde 2008 OKS' de üç öğrencimiz 500 tam puan alarak Türkiye birincisi olmuştur.
OKS de Türkiye genelinde ilk 1000 öğrenci arasına 14 tane öğrencimiz girmiştir.
- Öğretimin, kaynakların daha etkin ve verimli kullanılmasına imkan verecek şekilde yeniden yapılandırılması amacıyla MEB tarafından Orta Öğretim Projesi başlatılmış.
- Meslek liselerinde bulunan öğrencilerimizin istihdamına yönelik olarak işverenler, okullar ve öğrenciler arasında iletişimi sağlamaya yönelik anket çalışmaları yapılmaktadır.
- İlimizde bulunan tüm okul müdürlerine Stratejik Plan hazırlama konusunda eğitim verilmiştir ve ayrıca gerekli rehberlik çalışmaları yapılmaktadır.
- SANKO okulları ve Gaziantep Üniversite'si ile ortaklaşa yürütülen “Yükselen Gaziantep” projesi kapsamında ilimizdeki ortaöğretim kurumlarında bulunan 11. ve 12. sınıf öğrencisine ÖSS'ye yönelik motivasyon eğitimi verilmiştir. (Prf.Dr. Doğan CÜCELOĞLU, Prf Dr. Aytaç AÇIKALIN gibi alanında uzman kişiler ilimize gelmişler ve ortaöğretim öğrenci ve velilerine eğitim vermişlerdir).
- Milli Prodüktivite Merkezi ile imzalanan protokol kapsamında ilimizde bulunan 8.ve 11.sınıf öğrencilerine “verimli ders çalışma yöntemleri” konusunda problem tarama ve tespit anket çalışmaları yapılmıştır.Rapor yazılma aşamasındadır.
- Milli Prodüktivite Merkezi ile ortaklaşa yürütülen çalışma ile öğrencilerimize “suyun hayatımızdaki önemi ve verimli kullanımına” ilişkin eğitimler verilmiştir.
- Hizmet içi Eğitim Faaliyetlerinde aksaklıkları tespit etmek ve önlem almak amacıyla öğretmenlerimize anket düzenlenmiştir. İl genelindeki 45 okula anketler gönderilerek veriler toplanmıştır.Hizmet içi anket sonuçlarına göre yapılmaktadır.Eğitimler uzmanlarca verilmektedir.
- İl ve ilçe Milli eğitim müdürlükleri arasındaki yönetim sorunlarını tespit etmek amacı ile okul müdürleri-il ve ilçe yöneticilerine yönelik olarak araştırma yapılmıştır.
- İlimizdeki 12 okulda 1800 öğrenci ile öğrenme stilleri üzerine araştırma yapılmıştır.
- **EĞİTİMDE ACILIM MODELİ-2013 (EĞAM-2013) TAKIMI** : Öğrenen Organizasyonlar çerçevesinde; İlköğretimde öğrencilerin problem çözme becerisi kazanmalarını artırırken matematik, fen, Türkçe, sosyal bilgiler, İngilizce yi seven ve yapabilen bilinçli Öğrenci profili oluşturulması temel alınarak İl milli eğitim Müdürlüğü, Gaziantep üniversitesi ve Özel Erdem Okullarının sponsorluğunda takım kurulmuştur. Faaliyet programı oluşturulmuş, çalışmalara devam edilmektedir.

kanitesinin artırılmasına yönelik olarak İl İlimi Eğitim Müdürlüğü, Gaziantep Üniversitesi, Özel Erdem okulları anaokulu sponsorluğunda oluşturulmuştur. Çalışmalar devam etmektedir.

- Haydi kızlar okula Kampanyası dahilinde okullaştırılan öğrenci sayısı toplamı: 13.456 dır. Yeni yapılan taramalarla ortaya çıkarılan okula hiç kaydolmamış çocuk sayısı 1.369 dur.

Çalışmalar devam etmektedir.

- Tarlada Çalışan ve çalışma riski altında bulunan çocukların okula devamı sağlanmış, sahada 2182 risk altında olan çocuğa ulaşılmıştır.

- **“BU BENİM ESERİM”**

- “İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması” çerçevesinde; İlimiz bünyesindeki okul müdürlüklerinden katılan projelerin İl Çalışma Grubu’nun değerlendirmeleri sonucu (33 matematik+116 Fen Bilimleri olmak üzere) 149 proje kabul edilmiştir.

Ankara final sergisinde, Bilim Kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 2 adet Matematik ve 1 adet Fen Bilimleri olmak üzere 3 adet projemiz ilk 50 proje içerisine girerek öğretmen ve öğrenciler ödüllendirilmiştir.

- İlimizden birinci aşamada 245 Fen Bilimleri ve 108 Matematik olmak üzere toplam 353 proje katılmıştır. İl Çalışma Kurulunun değerlendirmesi sonucu Adana Bölge Kuruluna gönderilen 207 adet Fen Bilimleri ve Matematik projesinden Bilim Kurulu tarafından seçilen 21 Adet Proje (6 adet Matematik ve 15 Adet Fen Bilimleri) 24-27 Nisan 2007 tarihleri arasında Adana İlinde yapılan sergi ve sunuma katılmıştır. Adana ilinde yapılan sergi ve sunuma Bölge illerinden 9 ilin katılımı ile toplam 89 adet projeden 9 adet proje seçilmiştir. İlimizden projeler içerisinde 2 adet Matematik ve 1 adet Fen Bilimleri projesi olmak üzere toplam 3 adet proje 22-23 Mayıs 2007 tarihleri arasında Ankara ilinde yapılacak olan sergi ve sunuma gönderilmeye değer bulunmuştur. İlimiz bünyesindeki okul müdürlüklerinden toplam (284 matematik+479 Fen Bilimleri olmak üzere) 763 eser katılmış olup, İl Çalışma Grubu’nun değerlendirmeleri sonucu 108 Matematik ve 218 Fen Bilimleri olmak üzere toplam 326 adet proje kabul edilmiştir. Ankara final sergisinde, Bilim Kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 5 projemizin 1’i Matematik ve 2’si Fen Bilimleri olmak üzere 3 adet projemiz ilk 50 proje içerisine girerek öğretmen ve öğrenciler ödüllendirilmiştir. Diğer iki projemiz ise ilk 100 proje içerisine girmiştir. Ankara finaline tüm bölge merkezlerinden toplam 100 adet proje katılmıştır.

MİLLİ EĞİTİM'İN YAPILMASI PLANLANAN PROJE ÇALIŞMALARI

- İlimizde yapılacak araştırmalara ait İlimizde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında fen alanında proje yarışması yapılması düşünülmektedir. Öğrencilerimizin problem çözme ve eleştirel düşünme becerisi kazanmaları, proje hazırlayabilme ve yürütebilmelerini sağlamaları açısından önemli olan proje yarışmalarının düzenli hale getirilmesi planlanmaktadır.
- OKS ve ÖSS kurslarının açılmasına devam edilecektir.
- Veli eğitimlerine daha fazla önem verilerek devam edilecektir
- Anketlerin internet üzerinden yürütülebilmesi yoluyla gerek zaman gerekse kurumlara giden evrak yükünü azaltmak için gerekli yazılım geliştirilmektedir.
- İlimizde bulunan Güzel Sanatlar Lisesi ile ortak sanat yarışmaları düzenlenmesi planlanmaktadır.
- İlimizin yoğun göç alması , hızla artan genç nüfus nedeniyle, okullarımızda oluşan ve oluşabilecek sorunların tespit edilmesi ve önlenmesi amacıyla anket soruları hazırlanmış araştırma yapılmaya eylül ayında başlanacaktır.
- **Akıllı Bankası Projesi** (Eylül (2008)ayında faaliyete geçecek.) Hedef 2013 yılı:İlimizdeki Öğretmen normlarından her norm için bir öğretmen AR-GE bünyesine alınıp normlardaki yüksek eğitimli (yüksek lisans ve doktora yapan veya yapıyor olan)öğretmenler den oluşacak.Her normun öğretmeni eğitim bölgelerinden kendi alt ekiplerini oluşturacak.Her eğitim bölgesi kendi bölgelerinin eğitimdeki zayıf yönlerini bulacak iyileştirmek için proje üretecekler. haftada bir gün üst yönetimle(il müdürü,müdür yardımcıları,İlçe müdürleri,Şube müdürleri,) toplanıp beyin fırtınası şeklinde eğitimi masaya yatırıp çözüm üretecekler aldıkları kararları acilen uygulayacaklar.uygulama esnasında yapılan faaliyetler performans değerlendirmeye tabii tutulacak yani yapılanların olumlu ve olumsuz yönleri ölçülecek.
- İlçeler ve kurumlar arasındaki zaman ve kağıt israfını önlemek amacıyla internet aracılığıyla online evrak trafiği projesi geliştirilmektedir.
- Okullarda elektrik ve su sarfiyatının azaltılması projesi.(Eylül de başlayacak-2008)
Öğrencilerimize bilinçli tüketici olmaları yolunda davranış kazandırmak amaçlanmaktadır.
- **Velini Ziyaret Ettin mi? projesi.**(Eylül de başlayacak-2008)
Veli ziyaretleri yoluyla veli-okul-öğretmen-öğrenci ilişkisinin güçlendirilmesinin sağlanması ve bu yolla velilerin eğitime katkılarının artırılması amaçlanmaktadır.
- **Okulunda sen tok yatarken aç yatan öğrenci arkadaşın var mı projesi.**(Eylül -2008)
Yardımlaşma ,paylaşmayı kavratma

aşınarak ve bu yönde çevre bilinci kazandırılmak amaçlanmaktadır.

- **Velilerin Eğitime bakış açılarını değiştirmek projesi.**(Eylülde başlayacak-2008)
Velilerimize okulun kendilerinin olduğunu,her türlü yardımı yapmaları gerektiğini,veliler olmazsa kurumun ayakta kalmasının zorlaşacağını vurgulamak.
- **Kurumlarımızda takım ruhu projesi.**(Ağustosta başlayacak-2008)
Okulda birlik ve beraberlikle her türlü sorunun üstünden gelineceğini vurgulamak.
- **Okul yönetiminin sorunlarını çözme projesi.**(Ağustosta başlayacak-2008)
Okullarda karşılaşılan temel bazı sorunlara yönelik ortak çözümler üretmek ve bu çözümlerin verimliliğini ölçmek amacıyla gerçekleştirilecek olan proje beyin fırtınası ve çoklu mülakatlar yoluyla yapılacaktır.
- **Sene sonu Okullarımızda yapılan projelerin sergilenme şenlikleri projesi.** (Haziran 2009 da başlayacak)
Demokrasi meydanında bir yıllık emeklerin sergilenmesi,şenlik yapılması.
- **Anne baba eğitimi projesi.**(Kasım da başlayacak -2008)
Velilerin eğitime bakış açısını değiştirmek ve onların daha aktif olarak eğitime katılımlarını sağlamak amaçlanmaktadır.
- Ayrıca aynı kapsamda işverenlere, öğrenciler ve sonrasında çalışanlarına yönelik beklenti anketi yapılmaktadır.

Sanayi alanında marka şehir olma vizyonu ile yola çıkan şehrimiz eğitim alanında benzer bir vizyon doğrultusunda hareket etmelidir. Bu da topyekun şehrin eğitime el atmasıyla mümkün olacaktır. Raporda eğitimle ilgili alt problemler ve çözüm önerileri dile getirilmiştir. Alt başlıklarla ilgili çözüm önerilerine bakıldığında aşağıda sayacağımız 4 ana başlık öne çıkmaktadır;

- **Eğitimi sürekli ana gündem yapmak.** Burada kastedilen ilimizde aileden başlayarak her ferdin öncelikli meselesi eğitim olmalıdır.
- Eğitim ile ilgili problemleri çözmek adına genel bir “eğitim seferberliği” ilan edilmesi. Yani ilimizde bulunan istisnasız her kişi ve kurumların elini taşın altına koyup sorumluluk almasıdır.
- Yukarıda bahsedilenlerin oluşması amacıyla ilimizdeki en yetkili makamların öncülüğünde raporda belirtilen çözüm önerilerini gerçekleştirmek için bir **kurumsal yapının oluşturulması**. Bu kurumsal yapı
  - Geniş katılımlı (Resmi ve Özel Kurumlar, Üniversite, Sendikalar, Yerel Yönetimler, Meslek Odaları, STK’lar vb.)
  - Kapsamlı,
  - Dinamik,
  - Aktif,
  - Yetkili,
  - Bürokratik alt yapısı olan,
  - Bürokrasinin çarklarına takılmayan bir formatta olmalıdır.

Bu yapının görevleri arasında;

- Planlama ve koordinasyon yapmak,
  - Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için organizasyonlar yapmak,
  - Problemlerle ilgili raporlar hazırlamak,
  - Çözüm önerileri üretmek,
  - Hizmet içi eğitimler düzenlenmek,
  - Okullaşma adına altyapı oluşturmak,
  - Akademik çalışmalar yapmak olmalıdır.
- İlimizde Büyükşehir bünyesinde diğer Kurum-Kuruluşlar, STK ‘lar, Odalarla İlimizde işbirliği yaparak ve Halka rehber olarak diğer illerle **Yönetişim ağı** kuracak **Yerel Gündem 21** ekibinin oluşması ve amaca uygun çalışmalar yapması

SİZLERDEN İSTEĞİMİZ;

Gerek çalışmalarımızda , gerekse hazırlanan hedef programlarının gerçekleşmesinde **sizlerin katılımıyla ve desteğiyle koordineli** bir şekilde çalışmaktır.

- İlimizde yaşayan tüm insanların **geleceği** için ;
- Sürdürülebilir Kalkınma ve Yaşanacak bir **Kent** için ;
Eğitim Eğitim Eğitim diyerek hepimize Eğitim Çalışma Grubu olarak saygılarımızı sunuyoruz.

GAZİANTEP KENT KONSEYİ
EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU BAŞKANI
KEMAL KÜÇÜKCAN